

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

4^E JAARGANG

WOENSDAG 7 MEI 1919

No. 175

INHOUD

	Blz.
DUMPING door A. P.	441
Uitvoerrechten in Nederlandsch-Indië door A. C. M.	443
Oorlogswinstbelasting door Sch.	444
De Duitse Staalbond door C. S.	445
AANTEKENINGEN:	
Verzekeringen ingevolge de Oorlogsmolestverzekeringwet.	446
Een Pan-Amerikaansch clearingstelsel.	446
Het vijfde jaarrapport van den Federal Reserve Board.	446
BOEKAANKONDIGING:	
Mr. H. Blaupot ten Cate c. s. Rechtspraak in Crisiszaken bespr. door Prof. Mr. H. R. Ribbius.	447
REGERINGSMAATREGELEN OP HANDELSGEBIED.	447
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.	448—456
Geldkoersen.	Effectenbeurzen.
Wisselkoersen.	Goederenhandel.
Bankstaten.	Verkeerswezen.

INSTITUUT

VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

Algemeen Secretaris: Mr. G. W. J. Bruins.

WEEKBLAD ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN

Secretaris-Redacteur: G. E. Huffnagel.

Secretariaat: Pieter de Hoogweg 122, Rotterdam.
Aangeteekende stukken: Bijkantoor Ruige Plaatweg 37.
Telef. Nr. 3000. Telegr.adres: Economisch Instituut.
Postcheque en girorekening Rotterdam No. 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 15,—. Buitenland en Koloniën f 17,— per jaar. Losse nummers 30 cents.

Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ontvangen de abonné's, leden en donateurs kosteloos, voor zoover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Advertentiën f 0,35 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, 's-Gravenhage.

5 MEI 1919.

De maandswisseling heeft de geldkoersen niet verder doen aantrekken. De prolongatierente noteerde de eerste drie dagen 4 pCt., waarna een notering van 4¼ pCt. volgde, om ten slotte op 3½ à 3¾ pCt. te eindigen. Particulier disconto noteerde ongeveer 4¼ pCt. Toch was de geldmarkt tamelijk krap en vooral voor wissels was meestal moeilijk geld te vinden. Dientengevolge waren de onttrekkingen bij de Nederlandsche Bank niet onaanzienlijk. De binnenlandsche wissels vermeerderden met 5 miljoen en de beleeningen met 6 miljoen. Daarentegen verminderde de schuld van de regeering met ruim 4½ miljoen. De groote geldvraag kwam echter hoofdzakelijk tot uiting door onttrekkingen in rekening-courant, zoodat de „saldo's van anderen" met ruim 47 miljoen ver-

minderden. Deze saldo's, die de laatste maanden juist weder belangrijk opgelopen waren, zijn daardoor plotseling gedaald tot een buitengewoon laag cijfer en bedragen nog slechts 44 miljoen of ruim 20 miljoen minder dan na de storting op de laatste staatsleening.

Door een en ander vermeerderde de omloop van bankbiljetten weder belangrijk en steeg met bijna 49 miljoen tot een bedrag van ruim f 1083 miljoen, welk cijfer slechts enkele malen overtroffen werd. Het hoogste cijfer, tot nu toe bereikt, was ruim 1109 miljoen op 16 November 1918.

* * *

De wisselmarkt was de afgelopen week zeer levendig. Het vooruitzicht dat de vredesonderhandelingen nu eindelijk zullen beginnen, deed een vaste stemming ontstaan voor wissels op alle oorlogvoerenden en in het bijzonder voor Marken, die daardoor in 2 dagen opliepen van 18.20 tot ongeveer 22.25. Daarna trad eenige reactie in en bleef de koers met tamelijk groote schommelingen op ongeveer 21.50 hangen, maar heden trad een nieuwe stijging in, waarbij tot 23.70 betaald werd, zoodat een verbetering van ruim 30 pCt. tegenover het laagste punt valt te noteeren.

In Engeland en Amerika zijn de beperkende bepalingen van den wisselhandel opgeheven en ook in Frankrijk verwacht men, dat tot opheffing zal worden overgegaan.

„DUMPING”.

Wat moeten wij onder dumping verstaan? Mij dunkt niets anders dan het doelbewust omlaagwerpen der prijzen in de verwachting het dadelijk nadeel tot een later voordeel te kunnen verwerken, althans een dreigend gevaar te keeren. Op de effectenbeurs wordt fonds met grooten aandrang aangeboden, niet met de bedoeling zich van bezit te ontdoen, maar in de verwachting, dat de verwarring, daardoor ontstaan, gelegenheid zal bieden grootere bedragen tot lagere koersen in te koopen. De stoomvaartonderneming kan hare vrachten dusdanig verlagen, dat eene concurrerende onderneming het bestaan onmogelijk wordt gemaakt of dat eene nieuwe vestiging wordt voorkomen. In den goederenhandel kunnen dezelfde praktijken voorkomen. Bij nijverheidsproducten kunnen wij ons aanbiedingen denken tot opzettelijk verlaagde prijzen, aanbiedingen beneden productieprijzen, alleen met de bedoeling een zwakkeren concurrent blijvend uit het veld te slaan of het verrijzen van een nieuwen mededinger te voorkomen.

In al deze gevallen, waarin, zooals de ondervinding leert, de uitslag niet altijd aan de bedoeling beantwoordt, treedt één element op den voorgrond. De

handeling geschiedt doelbewust, niet tot verruiming van arbeidskracht of tot vermeerdering van afzetgebied, maar de kunstmatige prijsdaling beoogt een ander doel. De vermeerdering van den afzet, de uitbreiding van het vervoer is veeleer een nadeel, dat zoo groot kan worden, dat daardoor voortzetting of uitbreiding der dumping-politiek gestuit wordt.

Daarnaast valt op te merken, dat voorbeelden van dumping-politiek veel gemakkelijker aan te wijzen zijn bij handelingen op eigen bodem tusschen ingezetenen van het eigen land, dan bij handelingen van buitenlanders ten opzichte van Nederlandschen handel en industrie. Wat dikwijls als dumping beschouwd wordt is niet anders dan het zoeken van een afzetgebied door aanbidding tot lagere prijzen dan men in het eigen land bedingen kan, als gevolg van trusts en cartels naast beschermende rechten bij den invoer.

Ik zal niet in den breede uitweiden ten betooge, dat buitenlandsche dumping-politiek naast nadeelen ook voordeelen kan brengen in den vorm van verlaagde prijzen of verlaagde vrachten, die den consument, fabrikant, verscheper of ontvanger tijdelijk of blijvend voordeel kunnen brengen. Ook daarvan zijn voorbeelden aan te halen. Ik wil zelfs erkennen, dat dumping, in den waren zin van het woord, als ziekteverschijnsel te beschouwen is, dat ongezonde toestanden kweekt; dat het een gevoel opwekt van machtsmisbruik tegenover zwakkeren, van onoprechtheid en onfaire mededinging. Maar even krachtig kom ik er tegen op dat, waar dumping-praktijken in kwaad gerucht staan, men in zijne aanvallen daartegen handelingen betreft, die daarmede niets uitstaande hebben. Onder die niet gerechtvaardigde aanvallen noem ik de pogingen om invoer te bemoeilijken, waar de prijzen niet door kunstmiddelen, maar door den loop der omstandigheden gedrukt worden.

Reeds vernemen wij stemmen, die de regeering willen drijven tot stappen om aanvoeren uit het buitenland tegen te gaan en mag men geloof slaan aan de loopende geruchten, dan zou de regeering niet ongeneigd zijn daartoe mede te werken.

Laat mij als voorbeeld van dergelijke door de omstandigheden onverwacht in het leven geroepen prijsverlaging in herinnering brengen, hoe in den aanvang van den oorlog de gevoelige daling van den Duitschen wisselkoers onzen importeurs, die gekocht hadden tot prijzen in Duitse munt, een belangrijk voordeel in den schoot wierp. Dit voordeel is hun spoedig ontgaan door Duitsch verbod van uitvoer, terwijl aan opheffing van dit verbod de voorwaarde verbonden werd van betaling in Nederlandsche waarde omgerekend tot de goudpariteit. Zij, die het begrip „dumping” uitbreiden en daartegen te velde trekken, dienen de gestelde voorwaarde toe te juichen. Toch zullen er wel weinigen geweest zijn, die in dien maatregel iets anders gezien hebben dan een oorlogsmachtsmiddel, een steun, door de overheid gegeven tot niet-naleving van gesloten contracten.

Zij, die maatregelen bepleiten tegen de gevolgen van prijsverlaging zonder rekening te houden met de verschillende factoren, die daartoe aanleiding kunnen geven, richten zich in den regel tegen „invoer beneden productieprijs”. Er hangt wel eenige nevel over hetgeen hier met productieprijs bedoeld wordt. Bedoelt men den productieprijs in het buitenland, dan schijnt mij de kans, dat beneden dien prijs verkocht zal worden, voor het oogenblik niet overmatig groot en vrijwel beperkt tot die weinige artikelen, die door de staking der vijandelijkheden overbodig zijn geworden. Zoo vernam ik, dat Krupp, zijn oorlogsbedrijf in vredesbedrijf omgezet hebbende, machinerieën en werktuigen naar Nederland verkocht, die ook voor andere doeleinden gebezigd kunnen worden. Bedoelt men daarentegen onder productieprijs, die welke voor de vervaardiging of voortbrenging hier te lande vereischt worden, dan tast men het geheele internationale verkeer in de hartader aan. Dit verkeer toch is juist

gegrond op het verschil der productiekosten in de verschillende landen. Dit verschil komt tot uitdrukking in de prijzen en ik kan mij niet voorstellen, dat zelfs de meest overtuigde protectionist zoover zou willen gaan om allen invoer uit het buitenland te willen tegengaan van af het oogenblik, dat productie hier te lande nog tot de mogelijkheden behoort, indien men niet op den prijs behoeft te letten. Men zal misschien de tegenwerking maken, dat men zich beperken wil tot maatregelen ten opzichte van afgewerkte fabrieken, maar dan eischt onmiddellijk de vraag beantwoording wat men onder grondstoffen, wat men onder heel- of halffabrieken te verstaan heeft. Naarmate de nijverheid voortschrijdt op den weg der specialisering, wordt deze oude vraag moeilijker te beantwoorden.

Het valt niet te ontkennen, dat de groote depreciatie der valuta van vele landen ook in de naaste toekomst tot groote schokken aanleiding kan geven en ik wil allerminst de gevolgen daarvan voor onze industrie met een groot gebaar afwijzen.

Mogen voor het oogenblik de toestanden in Duitschland en Oostenrijk allerminst eene belangrijke stijging doen verwachten van producten, voor uitvoer geschikt, zoo moeten wij toch rekening houden met het feit, dat alleen door verhoogde productie Europa tot gezondere toestanden kan geraken. Wij zullen dan dezelfde toestanden zien, die wij beleefd hebben in de Vereenigde Staten tijdens en na den oorlog tusschen Noord en Zuid, als gevolg van de depreciatie van het papieren geld. Prijsstijging van loonen en goederen, die betaald werden met de gedeprecieerde greenbacks, maar niet onmiddellijk en in juiste verhouding tot de depreciatie van het papieren geld. Huren, overeenkomsten, voor langeren tijd aangegaan (men denke aan hypotheeken en geldleeningen) werden tot de oude bedragen in minderwaardig papier vereffend. Alleen de prijzen van die artikelen, die uit het buitenland moeten worden aangevoerd, stijgen onmiddellijk tot de volle tegenwaarde, uitgedrukt in het gedeprecieerde ruilmiddel. Daarmede ook die artikelen, waarvoor de buitenlandsche toevoer den prijs aangeeft, omdat de binnenlandsche productie ontoereikend is voor de behoefte, zooals vermoedelijk in Duitschland het geval zal zijn met graan.

Voor zoover de prijsstijging der goederen, in het eigen land gewonnen en der loonen zich niet aanpast aan de verminderde waarde van het ruilmiddel, verminderen de productiekosten. Kort uitgedrukt zal de Duitse en de Oostenrijksche nijverheid ook bij aanzienlijk hogere prijzen, uitgedrukt in Marken en Kronen, als gevolg van de lagere wisselkoersen op die landen, bij verbeterde arbeidstoestanden op voordelige voorwaarden kunnen uitvoeren. Niet op eenmaal zal die toestand zich wijzigen, maar wel geleidelijk, hetzij door verbetering der valuta, hetzij door prijsstijging tot het peil van goederen en loonen buitenaf; misschien door beide factoren tezamen.

Wij zijn in de oorlogsjaren getuigen geweest van tal van abnormale handelingen op economisch gebied. In de plaats van het normaal handelsverkeer trad een ruilhandel tusschen Staat en Staat, waarbij beide partijen meenden wijs te handelen door de verrekingsprijzen wederzijds op te schroeven. Machtsmiddelen zijn tegenover ons land gebezigd door ons grondstoffen te weigeren en alleen uitvoer van nijverheidsproducten toe te staan. Mocht menige tak van nijverheid misschien in de oorlogsjaren financieel gunstige resultaten bereikt hebben, zoo is toch de weigering ons van grondstoffen te voorzien beschouwd als eene tegenover neutralen zeer onrechtvaardige houding. Zullen wij nu op onze beurt, na zoolang gedrukt te zijn door het beperkt verkeer en door hooge prijzen, onze medewerking weigeren tot herstel der normale verhoudingen, tot verbetering der algemeene economische toestanden? Zullen wij de goederen weigeren op dezen zonderlingen grond, dat de prijs te laag is,

alsof de buitenlander niet volmaakt bereid was ook een hoogen prijs in ontvangst te nemen?

Groote matiging bij het uitspreken van een oordeel hoe de chaos op economisch gebied, waarin de wereld zich bevindt, voor betere toestanden zal plaats maken, ziet iedereen zich opgelegd. Maar deze weg schijnt mij toch aangewezen om geleidelijk tot blijvende verbetering te geraken: terzijdestelling van alle kunstmiddelen en terugkeer tot het onbelemmerd vrij verkeer.

A. P.

Rotterdam, 1 Mei 1919.

UITVOERRECHTEN IN NEDERLANDSCH-INDIË.

Het stelsel van uitvoerrechten, dat in 1862 hier te lande geheel werd prijsgegeven, daargelaten dan het uitvoerrecht op lompden, dat eerst later verdween, is in Indië, zij het op beperkte schaal, nog blijven bestaan, al blijkt uit de voorhanden gegevens, dat deze heffing door de opeenvolgende Regeeringen beschouwd is als een gelegenheidsbelasting, die, in principe onjuist, meestal in werking werd gesteld ter bezwering van tijdelijken financieelen nood.

Aan de hand van het artikel van Mr. N. P. van den Berg in de Encyclopedie van Ned.-Indië (fol. 373 e.v.) en van de handelingen der Staten-Generaal zij hier herinnerd, dat tot 1865 het toltarief van Ned.-Indië geheel gestaan heeft in het teeken der bescherming door huldiging van het stelsel der differentieele rechten ook bij den uitvoer. Suiker was vrij bij afscheep naar Nederland, maar was met 6 pCt. belast bij uitvoer naar elders; op koffie kwam naar Nederland 6 pCt., naar den vreemde 12 pCt. recht.

Minister Fransen van de Putte stelde in 1864 voor dit laatste terug te brengen tot 9 pCt., het recht op suiker moest in het belang van den fiscus voorshands onveranderd blijven. Op aandringen van de Kamers van Koophandel te Batavia en te Semarang diende de Minister echter in '65 een gewijzigd wetsontwerp in om het additioneele recht op suiker bij uitvoer naar elders tot 3 pCt. terug te brengen, met belofte deze wet vóór 1872 te herzien.

Het was weder de Bataviasche Kamer van Koophandel, die in 1870 o.m. betoogde, dat in de Indische tariefwet behoorden te worden overgenomen de bepalingen van de Nederlandsche tariefwet van 1862, dat op den uitvoer in het geheel geen recht zou worden geheven; noch met de belangen van Indië, noch met de beginselen van een gezonde vrijzinnige handelspolitiek was het belasten van den uitvoer te verdedigen, zoo schreef zij in haar advies aan den Gouverneur-Generaal.

Eerst op 1 Januari 1874 trad de nieuwe tariefwet in werking, die een zuiver fiscaal tarief aan Indië bracht zonder dat eenige begunstiging beoogd werd en dit stelsel is sedert gehandhaafd.

Bij de indiening van het betreffende wetsontwerp pleitte de Minister verzachtende omstandigheden voor de economische ketterij: behoud van het uitvoerrecht, waarvoor alleen zuiver financieel belang als hoofdmotief gold; hij verdedigde het beginsel allermint en hoopte, dat zijn opvolger zich geroepen zou gevoelen om geheele afschaffing van uitvoerrechten voor te stellen.

In 1880 werd door de Tweede Kamer een voorstel van Minister Van Rees om 5 pCt. uitvoerrecht op gommen, specerijen, drogerijen, gambier, hout, peper, rotting en enkele andere boschproducten te heffen, met groote meerderheid verworpen.

Minister Sprenger van Eyk was gelukkiger in 1885 met zijn voorstel tot verlaging van het recht op suiker op de helft, van koffie op een derde en tot afschaffing van het recht op thee. Velen, o.w. de heer J. T. Cremer, drongen echter aan op algeheele afschaffing voor alle cultuurproducten.

De slechte tijdsomstandigheden voor de suiker

noodzaakten de Regeering voor te stellen dit product vanaf 1 Juni 1887 voor twee jaren vrij te stellen van het recht van 15 ct. per 100 K.G., welke termijn door de Tweede Kamer bij amendement tot 5 jaar werd verlengd; per saldo duurde de schorsing tot ultimo 1893.

Op 1 Juni 1895 werd het recht andermaal voor 1 jaar opgeheven, totdat eindelijk het uitvoerrecht op suiker bij de wet van 1 Februari 1898 — dank zij een wetsontwerp van Minister Cremer — „voorgoed” werd afgeschaft.

Een poging van Minister Bergsma om in 1894 het uitvoerrecht op koffie op het vroegere bedrag van f 3 per 100 K.G. aan te bevelen, leed schipbreuk door verzet in de Tweede Kamer.

In 1899 diende Minister Cremer een wetsontwerp in met het doel de heffing mogelijk te maken van uitvoerrechten op boschproducten in sommige der Buitenbezittingen, een herhaling dus van de poging van Minister Van Rees, in 1880 gedaan, met dit onderscheid evenwel, dat thans de cultuurproducten peper, specerijen enz. er buiten bleven en alleen werkelijke boschproducten met een recht van hoogstens 10 pCt. van de waarde zouden worden bezwaard. Dit voorstel werd aangenomen. Later werd een uitvoerrecht ingesteld op petroleum, benzine en gasoline, dat thans f 3 per 1000 K.G. bedraagt, residu c.a. is met f 0,60 per 1000 K.G. belast.

Behalve dit laatste wordt thans nog alleen uitvoerrecht geheven op Java en Madoera en sommige residenties in de Buitenbezittingen op huiden (2 pCt. van de waarde), tabak (f 1 per 100 K.G.), tin (f 3,50 per 100 K.G.) en vogelnestjes (6 pCt. van de waarde), terwijl voorts in de Buitenbezittingen de meeste boschproducten en eenige daarmede overeenkomende artikelen met een recht van 5 à 10 pCt. bezwaard zijn.

Wanneer het waarheid is, dat onze Regeering er thans ernstig over denkt om, ter versterking van de Koloniale middelen, weder haar toevlucht te nemen tot uitvoerrechten op eenige belangrijke producten, dan zouden daarmede oude paarden, die vroeger wegens ondeugdelijkheid op stal gezet zijn, weder dienst moeten doen. Wij willen trachten die ondeugdelijkheid aan te toonen.

De bezwaren zijn vroeger herhaaldelijk geuit, maar ook hier blijft de oude geschiedenis altijd nieuw en wij zullen ze dus nog eens ophalen. Vooraf echter ga de fundamentele vraag: wie betaalt het uitvoerrecht; de producent in het land, dat het recht heft, dan wel het buitenland, dat als kooper optreedt? Ons dunkt, dat het antwoord niet twijfelachtig is en dat in den regel het recht den kostprijs verhoogt, dus een belasting op de productie is.

Dit is stellig het geval bij artikelen, waarvan de prijs zich richt naar de wereldmarkt: een kooper in Nederland van een zekere kwaliteit staal, dat uit drie verschillende productielanden betrokken kan worden, roept de drievoudige concurrentie in en vraagt zich bij de offertes af, welk land het goedkoopst in Nederland kan leveren. Wanneer één dezer drie landen een uitvoerrecht heft, dan is dat recht een factor in de calculatie, evenals de vracht en andere kosten en bezwaart dus den kostprijs van den producent; de andere twee landen, die hun staal bij uitvoer onbelast laten, hebben dus een voorsprong.

Alleen wanneer een artikel *geregeld* onder bijzonder gunstige voorwaarden, vergeleken bij elders, kan worden voortgebracht, kan een uitvoerrecht zonder veel bezwaar geheven worden, terwijl dat recht zelfs den buitenlandschen verbruiker om zoo te zeggen ten volle opgelegd kan worden, wanneer het een artikel betreft, waarvan het voortbrengende land het monopolie van levering heeft.

Als regel, wij herhalen het, is een uitvoerrecht een belasting op den kostprijs; elk artikel, dat geen monopolie is en dat met zulk recht bezwaard wordt, is met het bedrag van die belasting gehandicapt

tegenover landen van voortbrenging, die geen recht op dien uitvoer leggen. In den regel is het dus de binnenlandsche voortbrenger, niet de buitenlandsche afnemer, die het uitvoerrecht betaalt.

Het tweede, grootere, bezwaar is het feit, dat een uniform uitvoerrecht ongelijkmatig, d.i. onbillijk, werkt. Het gaat lijnrecht in tegen het stelsel van progressie bij grootere draagkracht, dat meer en meer bij belastingontwerpen gehuldigd wordt.

Dit bezwaar kan weliswaar misschien gedeeltelijk omgaan worden door een heffing naar de waarde, maar dit is gemakkelijker in theorie te bepalen, dan in de practijk uit te voeren, vooral bij landbouwproducten van zoo enorm verschil in kwaliteit als bij de Indische voorkomt.

Voor tabak een uniform specifiek recht vast te stellen, zou voor den voortbrenger van ordinaire soorten het bedrijf onmogelijk kunnen maken, terwijl daarnaast de producent van middel- en superieure kwaliteiten datzelfde recht met meer of minder gemak zou kunnen opbrengen.

De kostprijs van een pond ordinaire tabak zou door zulk een heffing naar het gewicht al spoedig zoozeer worden verhoogd, dat de consument dier soorten ze zou vervangen door tabak van andere herkomst en terwijl de producent van Vorstenlandsche en Besoekibladtabak zich bij datzelfde recht wellicht nog juist kan staande houden, zal de Deli-planter er vrij onverschillig tegenover kunnen staan.

Men zou dus in elk geval de meeste producten ad valorem moeten aanslaan, hetzij middels een prijs-courant, waarvan de samenstelling en periodieke herziening echter zou blijken op onoverkomelijke bezwaren af te stuiten, hetzij op eigen aangifte, welk stelsel echter, zooals bekend, de noodige bezwaren aankleven. Van sommige artikelen is de waarde in Indië veelal eenvoudig niet te bepalen, willekeur en ontduiking zouden in de hand worden gewerkt, de eerlijke zouden het afleggen tegen de minder scrupuleuze exporteurs; het douane-personeel, dat zeer versterkt zou moeten worden met ter zake kundigen — zoo die al te vinden zijn — zou een zeer moeilijke taak worden opgelegd en van de opbrengst der rechten zou veel aan perceptiekosten heengaan.

Het eenige motief, dat thans zou kunnen gelden voor terugkeer in Indië tot het in hoofdzaak losgelaten stelsel van uitvoerrechten, zou gevonden kunnen worden in den voorspoed, waarin thans sommige der voornaamste cultures verkeerden en daarmede zal men allicht trachten de zaak goed te praten.

De suikerindustrie beleeft, na de hevige crisis van 1918, weder een gouden tijd, de koffieprijzen zijn hoog, de theeprijzen zijn weer loonend, maar wij vragen: zou er systeem in zitten om op dien tijdelijken voorspoed een soort belasting te baseeren, waarvoor geen serieus econoom eigenlijk ooit een goed woord heeft over gehad?

Lieden van de meest uiteenlopende politieke richtingen hebben zich speciaal voor Indië er tegen verklaard; links ijverde feitelijk steeds voor vermindering en afschaffing. Wijlen de oud-Minister Heemskerk noemde het in '72 de zuiverste gelegenheidsbelasting, Schaepman zeide in '76 bij de debatten over tijdelijke schorsing van het recht op suiker: „door het uitvoerrecht protegeeren wij de protectie van het buitenland, die tegen ons is gericht”.

Herhaaldelijk zijn uitvoerrechten genoemd één der slechtste vormen van belasting, die dan ook in tijden van tegenspoed dadelijk voor intrekking in aanmerking moet worden gebracht. Zij zijn een hoogst onbillijke heffing, die iederen producent treft, ongeacht of hij met winst of met verlies werkt.

Nederlandsch-Indië is bovenal uitvoerland, alles draait om de productie, die in hoofdzaak op export gericht is, welnu in tijden van lage prijzen — en wie, die de Indische ups en downs kent, kan die negeer-

ren? — verstopt het uitvoerrecht de bron zelve, waaruit alle andere belastingen moeten voortkomen.

In 1872 pleitte nog vóór het behoud van uitvoerrechten, dat in Indië geen bedrijfs-, noch personeele belasting geheven werd, een argument, dat later kwam te vervallen.

Waarom dan een belasting voor te stellen, die niet meer in het kader past en alleen meer ambtenaren noodig maakt voor de inning? Wij herhalen het: uitvoerrechten drukken op de voortbrenging en elke belemmering van die voornaamste bron van welvaart dient in Indië te worden voorkomen.

Wenscht men de schatkist te doen deelen in den voorspoed van de groote cultures, een eisch, waarvan de billijkheid wel door weinigen zal worden ontkend, dan ligt het middel daartoe immers voor het grijpen door een verhooging van het tarief der inkomsten- en overwinstbelasting, zoo noodig met progressie. Zoo treft men de winst naar rato van de bedrijfsinkomsten en blijft men trouw aan het beginsel van belasting naar draagkracht.

A. C. M.

OORLOGSWINSTBELASTING.

Ingediend werd — 19 April j.l. — een wetsontwerp tot wijziging der Wet op de oorlogswinstbelasting 1916.

Dat gesproken wordt van „wijziging” is eigenlijk maar een wetgevers-grapje. Immers, art. 5 der Wet, luidende: „de belasting wordt geheven over elk jaar, dat eindigt met of na den dag, genoemd in art. 102”, zal worden aangevuld met de woorden „tot en met het jaar, waartoe de eerste Augustus 1918 behoort.” Klaarblijkelijk werd onkiesch geacht te spreken over „opschrijving ten doode”, maar de zaak ligt dan toch daartoe.

Zoo worden wij dan uitgenoodigd ter begrafenissen. Redevoeringen, hoe bemind en gewaardeerd de overledene wel was, zullen er niet vele worden afgestoken. Toch worden wellicht enkele tranen gestort. Niet door heeren Inspecteurs der Directe Belastingen, van wie men mag zeggen, dat, tijdens het leven der thans afstervende, zij niet een leven hebben gehad, maar door ettelijke oud-inspecteurs en andere functionarissen, die de laatste jaren den Staatsdienst verlieten voor het voordeliger particulier bedrijf van „adviseur in belastingzaken”. Voor hen beduidt het aanstaand overliden werkelijk een smartelijk verlies. De buitenstaander trooste zich echter met de overwèging, dat toch waarlijk het opkomen van dergelijke belastingadviseurs is geweest een droef symptoom van onzen tijd.

Buitengewoon grillig was de nu ten sterfbedde liggende. Niet in het verleenen harer gunsten — want dit was wel geheel uitgesloten — maar in het plaatsen harer ongunst.

Als A een huis kocht en kort daarna met zoete winst het van de hand deed — hem trof geen booze blik; maar o wee zijn buurman B, die precies hetzelfde deed, doch van wien werd verondersteld; dat hij kocht en verkocht „in bedrijf”.

De minst sympathieke van alle O.W.'ers — de speculant in effecten — mits hij maar niet koop en verkoop van effecten tot *bedrijf* had, hij werd zorgvuldig ontzien; doch wie door harden arbeid in 1915-'18 méér verdiende dan in 1911-'13, duur moest hij zijn ijver betalen. En zoo werder zou zich van de caprices der thans verscheidende heel wat laten verhalen.

Het wetsontwerp geeft tot weinig bijzondere beschouwingen aanleiding. Het wijzigingsontwerp-Treub 1918 werd ingetrokken.¹⁾ Voor zoover dit mede strekte om een wettelijken grondslag te geven aan verschillende ministerieele resoluties, nopens de toepassing der wet genomen, is die algeheele intrekking

¹⁾ [Zie hierbij het artikel op pag. 444 van den vorigen jaargang. — Red.]

misschien niet zonder bedenking. De liquidatie der O.W.-wet zal nog heel wat inhebben: heeren Inspecteurs komen voorloopig nog niet tot rust. Met name het nieuwe artikel 99 zal in de toepassing buitengewoon veel beleid vorderen. Dit artikel zegt namelijk het volgende:

„Indien over eenig jaar, bedoeld bij artikel 5, te veel belasting is geheven, doordat bij het vaststellen van het inkomen of van de winst over de verschillende jaren niet, of niet voldoende, rekening is gehouden met een verlies, waarvan het bestaan of de hoegrootheid eerst na afloop van het jaar, waartoe de eerste Augustus 1918 behoort, bekend is geworden, wordt de te veel geheven belasting terugbetaald.”

Maar voor het hier aanvaard stelsel, niet te veel in de wet te bepalen, doch zooveel mogelijk over te laten aan hare toepassing, schijnt het welhaast niet mogelijk een beter in de plaats te stellen.

De Minister „behoudt zich voorshands het antwoord op de vraag, in hoever er ook voor het vervolg eene buitengewone belasting van buitengewone winsten moet worden geheven, nog voor, hij is van meening, dat de techniek der tegenwoordige O.W.-belasting, die kennelijk berust op de tijdelijkheid der werking van die belasting, niet gedooft haar al te langen tijd te handhaven.”

Laat ons hopen, dat de „meening”, dat ook de techniek eener belastingwet een zaak is, die niet mag worden verwaarloosd, ook bij verdere wetsvoorstellen van den Minister in practijk worde omgezet.

SCH.

DE DUITSCHE STAALBOND.

Om verwisseling van begrippen te voorkomen, zij vermeld, dat genoemd lichaam in het Duitsch „Deutscher Stahlbund” heet en niet synoniem is met het staalverbond (Stahlwerksverband). Beide inrichtingen hebben haar zetel te Dusseldorp, het staalverbond is lid van den Deutschen Staalbond.

Reeds vóór den oorlog bestond het plan de geheele Deutsche ijzer- en staalnijverheid te vereenigen in een groot lichaam, den Deutschen Staalbond, omdat slechts voor de halffabrikaten, spoorwegmateriaal, profielijzer en balken als syndicaat het staalverbond aanwezig was, verder voor andere ijzeren en stalen producten syndicaten, conventies, vereenigingen, etc. In Mei 1915 was een ontwerp voor de statuten gereed, doch tot de behandeling hiervan is het nooit gekomen. Inderdaad bestond het lichaam echter wel, doch in een voorloopigen vorm. De Deutsche regeering gebruikte dezen staalbond tijdens den oorlog als distributieorgaan voor ijzer en staal. Nu de oorlog anders geëindigd is dan velen godacht hebben en een andere regeering in Duitschland aan het roer is gekomen, waardoor weder een geheel andere richting is gebracht in de behartiging der belangen van ijzer- en staalindustrie, verder voor het economische herstel van het land noodig is, dat van alle krachten een juist gebruik worde gemaakt, heeft het inmiddels ingerichte Rijkministerie voor Economische Zaken allerlei vraagstukken overwogen en wel in verband met den doorgedrongen socialistischen geest.

Het oude staalverbond is nooit geworden wat men er van gehoopt had, een gevolg der tegenstrijdige belangen der leden, deels van de gebleken onmogelijkheid om andere producten der ijzerindustrie hierin op te nemen. Het werd tijdens den oorlog onder den drang der tijden telkens „voorloopig” voor een halfjaar verlengd en zou 30 Juni 1919 afloopen, zoodat het voor 1 Mei weder moest worden verlengd of anders ophield te bestaan. Verlengd is het ook nu weder en wel in den ouden vorm, doch slechts tot 30 September 1919, dus met „voorloopig” 3 maanden, ook weder om te voorkomen, dat de leden een concurrentiestrijd aanvingen. Deze zou vooral in een tijd als heden de industrie geruineerd hebben, een tak van bestaan, die toch al onder andere nadeelige factoren zeer ernstig

te lijden heeft. Nu is het een bekend verschijnsel, dat het staalverbond het meest de belangstelling zijner leden geniet als het hun slecht gaat en men voelt, dat door samenwerking meer bereikt kan worden dan door versnippering van krachten. Vandaar voor het oogenblik de „voorloopige” verlenging. De inrichting op zichzelf is reeds gewijzigd, al is zij nog niet, zooals het kolensyndicaat, officieel gesocialiseerd. Dit neemt echter niet weg, dat nu reeds bij alle besprekingen omtrent verlenging, prijzen, etc. vertegenwoordigers der autoriteiten, de leden en gedelogeerden van de afnemers, arbeidsgemeenschappen en personeel aanwezig zijn, of anders eerst gehoord worden.

Het staalverbond is en blijft voorloopig een lichaam, dat alleen te maken heeft met de productie en den verkoop van halffabrikaten, spoorwegmateriaal, profielijzer en balken zijner leden. Outsiders bestaan niet.

De tegenwoordige regeering heeft den fabrikanten ter vernieuwing der organisatie der Deutsche staal- en ijzernijverheid den wensch te kennen gegeven om het staalverbond en het ruwijzersyndicaat, alsmede andere verbonden der ijzerindustrie, in een mantelsyndicaat te vereenigen en als vorm den geprojecteerden Deutschen Staalbond voorgesteld. Deze bond zou weder onderafdeelingen bevatten en wel voor het ertsmijnwezen, de ruwijzerproductie, de staalbereiding, voor walsproducten, voor gesmede artikelen en ten slotte voor gegoten stalen voorwerpen, zooals buizen, etc. Aanvankelijk wenschte de regeering zelf twee vertegenwoordigers af te vaardigen en wel een hiervan gekozen door verbruikers, fabrikanten en handelaren gemeenschappelijk, verder in elke onderafdeeling een vertegenwoordiger, doch de fabrikanten protesteerden hiertegen onmiddellijk.

Sedert 10 April 1919 bestaat deze Deutsche Staalbond, die zich alleen heeft bezig te houden met vraagstukken van algemeenen aard en niets te maken heeft met de verdeling der productie of den verkoop hiervan. Zoowel de verbruikers als de betrokken arbeiders en het verdere personeel der nijverheid nemen deel aan het werk. Het nieuwe lichaam wijkt dus zeer aanzienlijk af van den bond, dien men zich tijdens den oorlog voorstelde dat komen zou. Hij omvat de fabrieken en alles wat daarin betrokken is der Thomas- en Siemens Martin-staalafabrieken en -walsbedrijven, doch van enige kanten moeten nog toezeggingen inkomen.

Het doel kan in het kort als volgt worden omschreven:

a. oplossing van vraagstukken van principiëlen aard, behalve met de autoriteiten en verbruikers, ook met vertegenwoordigers der werknemers uit de bevoegde arbeidsgemeenschappen;

b. ontwikkeling van het Deutsche staalvak door voeling te houden met de staatsautoriteiten, door samenvatting der economische krachten en eendrachtige samenwerking ter weder-oprichting van de Deutsche volkshuishouding;

c. bevordering van de vorming van verbonden en bescherming der bestaande lichamen;

d. het vervolgen van de gemeenschappelijke economische belangen der leden in binnen- en buitenland, alsmede de bevordering van den afzet.

Binnenkort nu zal de eerste vergadering plaats hebben en zal blijken of deze beschermengel boven de Deutsche ijzerindustrie voortaan zal zweven en hoe men denkt door deze creatie haar belangen het best te behartigen. Hoewel volgens de persberichten de ontwerp-statuten slechts met eenige redactioneële wijzigingen zijn aangenomen, is opmerkelijk de groote afwijking in de samenstelling en in de middelen ter bereiking van het doel, vergeleken bij het vroeger gedachte lichaam.

C. S.

Essen, 1 Mei 1919.

AANTEKENINGEN.

Verzekeringen ingevolge de Oorlogsmolestverzekeringwet. — De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel bracht in de Staatscourant van 1 Mei j.l. ter algemeene kennis het hierna volgende overzicht van afgesloten verzekeringen ingevolge de Oorlogsmolestverzekeringwet (Stbl. No. 210 van 1916) over het tijdperk van 9 Februari 1917 t/m 31 December 1918.¹⁾

Totaal verzekerd bedrag van 9 Februari 1917—31 December 1918 f 521.877.987,69
 waarvan op 31 December 1918 afgelopen was een bedrag van „ 468.476.223,49

zoodat op 31 December 1918 nog loopende waren verzekeringen tot een totaal bedrag van f 53.401.764,20

Aan premien werd tot en met 31 December 1918 geboekt een totaal bedrag van .. f 18.715.975,73
 waarvan voor rekening der op genoemden datum afgelopen verzekeringen komt een bedrag van „ 17.066.815,05

en voor rekening van bovenvermelde op 31 December 1918 nog loopende verzekeringen een bedrag van f 1.649.160,68

aan premien voor de op 31 December 1918 afgelopen verzekeringen werd geboekt bovenvermeld bedrag van f 17.066.815,05

aan schadevergoedingen en onkosten werd tot op 31 December 1918 uitgekeerd, resp. gereserveerd een bedrag van:

schadevergoedingen . f 12.398.890,52
 onkosten

betaald ... „ 41.015,—
 onkosten

(over 1918)

nog te re-

serveeren pro memorie

f 12.439.905,52

zoodat behoudens de gemaakte reserve van de afgelopen verzekeringen overblijft eene bate van f 4.626.909,53

totaal der beschikbare middelen op 31 December 1918 f 6.276.070,21

waarvan reserve voor loopende verzekeringen het bovenvermeld bedrag van .. f 1.649.160,68

¹⁾ [Zie ook pag. 266 van den jaargang 1918. — Red.]

Een Pan-Amerikaansch clearingstelsel. — In de vergadering der Noord-Amerikaansche leden van de „International High Commission”²⁾ op 24 Maart j.l. te Washington, is het voorstel van het V. S. Departement van Staat aangenomen inzake de vestiging van een onderling goudverrekenfonds voor alle staten van de beide Amerikaansche werelddeelen, of, zooals het genoemd wordt, een „goudpool”. Door middel daarvan zullen goederen, in een andere republiek gekocht, betaald kunnen worden op de wijze, zooals nu binnenslands geschiedt in de landen met een goed geregeld clearingwezen. Men verheugt zich in Amerikaansche handelskringen zeer over dit besluit, waarmede de eerste stap gedaan is voor een regeling, waarbij de zakendrijvenden met Zuid-Amerika veel baat zullen vinden. Er zal nu getracht moeten worden de Zuid-Amerikaansche republieken bereid te vinden ter zake een verdrag mede te onderteekenen. Voor dit verdrag wordt o.a. de bepaling voorgesteld, dat de saldi bij de clearende banken — waarvan men er in elk land twee

²⁾ Deze commissie is voortgekomen uit de Pan-Amerikaansche financiële conferentie te Washington in 1915, welke taak zou zijn eenvormige handelswetgeving voor alle Amerikaansche staten uit te werken. Volgens het bekende werkje „Das wirtschaftliche Vordringen der Nordamerikaner in Südamerika”, van Dr. W. Meissner (1919), hebben voor de Unie zitting McAdoo, John Basset Moore, E. H. Gary, S. Untermyer, Davison, Hepburn en Reynolds.

zou willen aanwijzen — onder alle omstandigheden van oorlog en vrede, door de contracteerende staten, ongemoeid zullen gelaten worden. De verrekentermijnen zullen voor de onderscheidene landen gesteld worden al naar gelang de behoeften, varieerende — naar door de vergadering verondersteld werd — van twee maanden tot vier maanden, eventueel in sommige uitzonderingsgevallen zelfs een jaar. Ten einde in de betrokken landen met een gelijke eenheid te kunnen werken, wordt voorgesteld daartoe aan te nemen als een nieuwe eenheid de „Panamericano”, ter waarde van 20 Amerikaansche centen, equivaleerende met 0,33437 gram goud van $\frac{9}{10}$ fijn. Het in gebruik nemen van deze munt wordt aanbevolen. De vergadering besloot, dat het stelsel voor de landen, die er zich bij aansluiten, niet verplichtend gesteld moet worden, zoodat onder alle omstandigheden gekozen kan worden goud te verschepen. De onderscheidene gouvernementen zullen zich in de te sluiten verdragen garant hebben te stellen voor de afrekening der saldi. Naar in Washington verluidde, heeft meer dan de helft van het aantal staten, welke medewerking noodig is om met het plan practisch te kunnen beginnen, toezegging gedaan zich te zullen aansluiten. Het plan sluit aan bij voorstellen, die in vroeger jaren reeds vernomen zijn. Men zal met belangstelling kunnen volgen of de Unie er in slaagt het hier geschetste denkbeeld, waarbij nog wel eenige kantteekeningen waren te maken, die wij in deze aantekening echter achterwege willen laten, door te zetten. Alvorens de Noord-Amerikaansche exporthandel er weder een krachtig wapen meer mee verkregen heeft, zullen nog wel eenige jaren verstrijken.

Het vijfde jaarrapport van den Federal Reserve Board. — In afwachting van het jaarrapport van den Federal Reserve Board, dat eertlang kan worden tegemoet gezien, ontleenen wij een en ander aan het excerpt daarvan, gegeven in het zoo juist ontvangen Maart-nummer van „The Journal of Political Economy”. Het rapport is op 8 Februari j.l. bij het Congres ingediend. Er wordt o.m. in gegeven een verslag over het financieren van den oorlog, voor zóoveel de banken daarin betrokken waren. Hierbij vertoonen zich voor de werkzaamheid van het Federal Reserve System twee periodes. De eerste strekt zich uit van het begin van den Europeeschen oorlog tot het oogenblik, waarop Amerika zich bij de oorlogvoerenden schaarde. De tweede periode loopt tot het einde van 1918. In de tweede periode was het stelsel veel krachtiger door de aansluiting van meer nieuwe leden — thans ongeveer een 1000-tal statebanks tellende — en de verplichte overdracht der reserves der leden aan de Federal Reserve Banks. Gebeurtenissen, waarvan in de kolommen van dit tijdschrift reeds melding gemaakt werd. Aangeteekend wordt, dat het gouduitvoerverbod niet zoodanig van invloed geweest is op de mate, waarin vrijwillig overdracht van goud aan de F. R. banken plaats heeft gevonden als men gemeend had te kunnen aannemen en dat de technische beteekenis van de goudophooping verre is achtergebleven bij wat men er zich van voorgesteld had.

Als gevolg van den oorlog is in de portefeuilles van de reserve-banken veelal heel wat oorlogspapier binnengevloeid; in sommige gevallen bedraagt deze belegging 80 pCt. van de debetposten. Een aanzienlijke winst is gemaakt geworden; voor alle F. R. banken samen bedraagt deze meer dan \$ 55.000.000, gedurende 1918. Sommige banken verdienden meer dan 100 pCt. van haar kapitaal na afschrijvingen enz. Wij lezen in het Journal de opmerking, dat, gelet op de groote bedragen oorlogspapier, die opgenomen zijn, de bovenmatige winsten echter geheel aan toevallige oorzaken toe te schrijven zijn, waarbij van de banken geen inspanning gevergd werd. Men verwondere er zich daarom niet over, dat het echte handelspapier in zijn verspreiding wat belemmerd werd, temeer daar een be-

langrijk deel van den buitenlandschen handel gefinancierd werd met schatkistwissels.

Belangrijk is ook de verklaring, waarom de acceptredieten in den buitenlandschen handel van de Unie bij Amerikaansche bankiers niet meer toenamen. Dit kwam doordat de Engelsche banken niet alleen een deposito-rente voor uit het buitenland afkomstige deposito's vergoedden, waartegen de Amerikaansche banken niet konden concurreren,¹⁾ maar dat ook ongelooflijk lage noteeringen voor acceptaties gegeven werden, waarmede de Engelsche banken er in slaagden de zaken aan te houden, die zij vóór den oorlog bezaten. „This process, facilitated as it has been by our own loans to the Allies, has been perhaps one of the incidental costs of our participation in the war.” Naar het den indruk maakt is deze laatste opmerking nog een toegiftje van het „Journal”.

¹⁾ Zie hierbij pag. 522 v. j.

Onder verwijzing naar de aanteekening ter zake in het vorig nummer, moge voor de goede orde nog vermeld zijn, dat thans ook de N.O.T. haar z.g. *Zwarte lijst* heeft opgeheven.

BOEKAANKONDIGING.

Rechtspraak in Crisiszaken door Mrs. H. Blaupot ten Cate, M. Oppenheimer en J. Ph. Suyling, uitgegeven bij N. Samsom, Alphen a/d. Rijn; 1919.

Het werk kondigt zich aan als een commentaar op de wet tot instelling eener bijzondere rechtspraak in distributie- en andere crisiszaken met den daarbij behoorenden algemeenen maatregel van bestuur; op de wet dus van 26 Juli 1918 S. 494, in werking getreden op 16 December d.a.v. Meestal is zulk een commentaar op een nieuwe wet, verschijnende vóór of kort na hare inwerkingtreding, zoodat dus met de practijk nog geen rekening is kunnen gehouden worden, niet veel anders dan eene bewerking van de gewisselde stukken en het mondeling behandelde in de Kamers, waardoor men deze op een aangename wijze te lezen krijgt, maar zonder dat uit het werk veel persoonlijks blijkt en zonder dat veel nieuwe gezichtspunten worden geopend buiten die, waarop bij de behandeling reeds gewezen is. Hij, die echter verwacht bij dit werk iets dergelijks te vinden, zal — ik mag niet zeggen bedrogen uitkomen, integendeel — blijde verrast zijn iets geheel anders aan te treffen.

Op oorspronkelijke wijze wordt het onderwerp systematisch behandeld; geen detail wordt overgeslagen, geen vraagpunt onbesproken gelaten. Pittig worden de kwesties gesteld, de argumenten aangevoerd, de conclusies genomen. De stijl en de betoogtrant lokken uit tot voortlezing en houden de aandacht voortdurend geboeid. Van de argumentatie gaat een sterke suggestie uit en zoo geneigd zijn de schrijvers hunne conclusies door een reeks van argumenten te bevestigen, dat zij, zelfs waar eene uitdrukkelijke wettelijke bepaling een oplossing geeft in hun zin, zooals art. 9 van het reglement, dat beroep van algemeen verbindende voorschriften uitsluit, nog een lang betoog houden om aan te toonen, dat bij het ontbreken van dit artikel toch hetzelfde zou gelden. In tegenstelling met het onpersoonlijke in de commentaren, waarop ik in den aanvang doelde, heeft deze commentaar juist een zeer sterk persoonlijk karakter, dat op elke bladzijde, op elken regel schier zich vertoont en waardoor het moeilijk is niet te gelooven, dat één van de drie schrijvers den geheelen tekst voor zijne rekening heeft genomen.

Breedvoerig worden de wet en de reglementen behandeld. Helder wordt uiteengezet van welke maatregelen een beroep bij den rechter openstaat, welke de bevoegdheid van den rechter is en wat een vonnis kan inhouden, evenals hoe de administratie

zich tegenover het vonnis zal hebben te gedragen. Uit de wettelijke bepalingen zelf blijkt dat niet altijd even duidelijk. Maar daarbij bepaalt het werk zich niet. Het stelt zich op een breeder plan en beziet de beginselen, welke aan de administratieve rechtspraak in het algemeen ten grondslag moeten liggen. De bekende controversen zooals het vrije goedvinden der administratie, de verhouding van den administratieven tot den burgerlijken rechter, de omvang van de rechtskracht van administratieve vonnissen, vinden wij terug en in allen wordt zeer beslist partij gekozen. Hier als bij de andere kwesties treffen wij nimmer aarzeling en zij, die op een vasten leidman willen bouwen, kunnen zich zeker geen beteren gids wenschen.

Maar hier kom ik op het naar mijne meening zwakste punt van het werk. Niet, dat de schrijvers in alle kwesties zoo zeker van hun oordeel zijn; wij kunnen niet anders, dan hen hierom benijden, maar dat zij bij bekende geschilpunten nauwelijks wijzen op eene mogelijke tegenovergestelde opvatting, nimmer den tegenstander noemen of verwijzen naar plaatsen, waar dezelfde kwesties behandeld zijn. Waar zoo beslist onder krachtige aanvoering van argumenten partij gekozen wordt in een geschil, heeft de lezer recht om in de eerste plaats te weten, dat er een geschil is en verder om door afweging van de argumenten van beide partijen zelf een oordeel te kunnen vormen. De bewijsvoeringen voor de in dit werk gehuldigde meeningen zijn sterk genoeg en behoeven een vergelijking met die van de tegenstanders niet te vreezen. Nu worden zij, die de kwesties niet kennen, in den waan gebracht, dat slechts één oplossing mogelijk is en het talentvolle betoog werkt daartoe in niet geringe mate mede, terwijl zij, die bekend zijn met de vraagstukken, lichtelijk geïrriteerd worden door het algemeen ontbreken van verwijzing naar anderer meening.

Ik heb dit als een gemis gevoeld. Bewijs toch wordt geleverd door aanvoering van eigen argumenten en weerlegging van die van anderen. Juist waar de positieve bewijsvoering zoo krachtig is, missen wij des te meer de andere zijde daarvan. Un défaut de ses qualités!

Wellicht zou de omvang van het werk grooter zijn geworden, dan was bedoeld, maar waar dit boek zoo breed is opgezet, had men de gevolgen daarvan moeten dragen; het werk gaat ver over eenvoudig commentaar op de crisiswet heen en het zal zijn belang behouden, juist wat de algemeene onderwerpen betreft, wanneer de crisiswet zelf zal hebben uitgediend. De administratieve rechtspraak of een van haar onderdeelen zal niet meer behandeld worden zonder dat van de hier aangevoerde meeningen zal zijn kennis genomen.

Maar ook voor het nabijliggende doel zal het zich zeer geschikt betoonen. Zij, die een toelichting noodig hebben op deze crisiswet, zullen zelden een vergeefsch beroep op dit werk doen, dat alle vragen pakkend behandelt en waarin voortdurend naar een practische oplossing is gezocht, welke in vele gevallen ook verkregen is. De opneming van de verschillende wettelijke bepalingen, de crisisrechtspraak betreffende, verhoogt nog de bruikbaarheid van het werk. Niemand zal na lezing het boek uit handen leggen zonder een ruimer blik in de administratieve rechtspraak in het algemeen en in de crisisrechtspraak in het bijzonder gekregen te hebben, al zal hij het dan ook niet met alle uitspraken behoeven eens te zijn. **RIBBIUS.**

REGEERINGSMAATREGELEN OP HANDELSGEBIED.

Normaalpakketten naar de Centrale Rijken. Aanvragen voor uitvoervergunningen (voor normaalpakketten levensmiddelen) ten behoeve van in de Centrale Rijken gevestigde Neder-

landsche gezinnen, kunnen voortaan door de hoofden dier gezinnen zelf worden gedaan aan het Ned. consulaat, waaronder zij ressorteeren. Hiermede is dus in werking getreden de nieuwe regeling voor den uitvoer van levensmiddelen aan Nederlanders, in Duitschland, enz. woonachtig, bedoeld in de nummers 169 en 170.

Uitvoer van tabak en sigaren. De Minister van Landbouw heeft thans den ongelimiteerden uitvoer van sigaren naar de geallieerde landen toegestaan; voor de Centrale Rijken geldt nog steeds de beperking tot 500 millioen stuks. Ook de uitvoer van N.O.T.-vrije, ruwe tabak door de fabrikanten naar de geallieerde landen wordt toegestaan; niet naar de Centralen.

Tabak. Het verbod tot aflevering en vervoer van ruwe tabak is ingetrokken.

Kaas naar Indië. Op aanvraag wordt ontheffing verleend van de verplichting om alle kaas aan de centrale pakhuizen af te leveren, ten behoeve van de verzending naar de Ned. koloniën. Het Rijkskantoor voor Melk en Zuivelproducten behoudt zich echter het recht voor de aangevraagde hoeveelheden zoo noodig te verminderen.

Kaas. Het kaasrantsoen is weder verhoogd tot 0,25 K.G. per hoofd per twee weken.

Uitvoer sinaasappelen en citroenen. Voor een beperkte hoeveelheid sinaasappelen en citroenen kan consent tot uitvoer worden verleend naar de Entente-landen en het bezette gebied van Duitschland.

Uitvoer inlandsche runderhuiden. Met ingang van 1 Mei zal in beperkte mate consent kunnen worden verleend tot den uitvoer van inlandsche runderhuiden.

Broodrantsoen. Het ligt niet in het voornemen voorloopig verandering te brengen in het geldende broodrantsoen, ofschoon granen weder in onbeperkte hoeveelheid kunnen worden aangevoerd.

Vleesch en vetten. Met ingang van 1 Mei is opgeheven het Rijkskantoor voor Vleesch en Vetten, voor zoover betreft de afdeling, belast met de distributie van margarine. Eveneens is opgeheven de aan het Rijkskantoor toegevoegde Commissie van Advies. Met ingang van 8 Mei is ingetrokken de beschikking van 19 Augustus 1918, betreffende botermélanges. Ook is ingetrokken de beschikking van 2 Februari 1918, betreffende de verpakking van margarine.

Veevoeder. De Minister van Landbouw heeft met ingang van 1 Mei ingetrokken de Veevoeder-distributieregeling en het Plumveevoederbesluit en opgeheven het Rijkskantoor voor Veevoeder en de Provinciale Kantoren voor Veevoeder.

Ontbinding vereenigingen. De Minister van Landbouw heeft met ingang van 1 Mei ontbonden, voor zoover zij niet reeds vroeger op eenige wijze ontbonden zijn: de Boterveeniging, Aardappelvereeniging, Vereeniging „Groenten-Centrale”, Zeevischvereeniging, Paardenvereeniging, Rundvee-vereeniging, Suikervereeniging, Vlasvereeniging, Ribbehoi-vereeniging, Vereeniging van Stremselfabrikanten, Kaasvereeniging, Peulvruchtenvereeniging, Vleeschvereeniging, Vereeniging van Aardappelmeelfabrikanten, Vereeniging van Fabrieken van Melkproducten, Vereeniging „Zaad-Centrale” en Vereeniging „Fruit-Centrale”.

Hooi. Met ingang van 4 Mei zijn ingetrokken het verbod tot vervoer van hooi en de maximumprijzen voor hooi.

Visch. Met ingang van 1 Mei zijn opgeheven het Rijkskantoor voor Visch met daaraan toegevoegde Commissie van Advies en het Centraal Bureau voor den Afzet van Visscherijproducten.

Oliën en vetten. Het verbod tot vervoer en aflevering van oliën en vetten is met ingang van 1 Mei ingetrokken.

Suiker. De aanmaak van gesaccharineerde suiker is gestaakt.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

	3 Mei 1919	20 Juli 1914
Ned. Bank	Disc. Wissels. 4 1/2 sedert 1 Juli '15 Bel. Binn. Eff. 4 1/2 „ „ '15 Vrsch. in R.C. 5 1/2 „ „ 19 Aug. '14	3 1/2 sedert 23 Mrt. '14 4 „ „ 23 „ '14 5 „ „ 23 „ '14
Bank van Engeland	5 „ „ 5 Apr. '17	3 „ „ 29 Jan. '14
Duitsche Rijksbank	5 „ „ 23 Dec. '14	4 „ „ 5 Febr. '14
Bank van Frankrijk	5 „ „ 21 Aug. '14	3 1/2 „ „ 29 Jan. '14
Oostenr. Hong. Bk.	5 „ „ 12 Apr. '15	4 „ „ 12 Mrt. '14
Nat. Bank v. Denem.	5 1/2 „ „ 4 Jan. '19	5 „ „ 6 Febr. '14
Zweedsche Rijksbk.	6 1/2 „ „ 24 Apr. '19	4 1/2 „ „ 6 „ '14
Bank v. Noorwegen	6 „ „ 13 Dec. '17	4 1/2 „ „ 11 „ '14
Zwitsersche Nat. Bk.	5 1/2 „ „ 3 Oct. '18	3 1/2 „ „ 19 „ '14
Belgische Nat. Bk.	5 „ „ 6 Feb. '19	4 „ „ 30 Jan. '14
Bank van Spanje ..	4 „ „ 22 Mrt. '17	4 1/2 „ „ 24 Sept. '03
Bank van Italië ..	5 „ „ 10 Jan. '18	5 „ „ 9 Mei '14
Feder. Res. Bk. N.Y.	3 1/2-4 1/2	—
Javasche Bank. ...	3 1/2 „ „ 1 Aug. '09	3 1/2 „ „ 1 Aug. '09

OPEN MARKT.

Data	Amsterdam		Londen	Beilijn	Parijs	N. York
	Part. disconto	Prolongatie	Part. disconto	Part. disconto	Part. disc.	Call-money
3 Mei '19	4 1/4	3 1/2-3/4	3 1/2	4-5/8	—	4 1/2-5 1/2
28 A.-3 M. '19	4 1/4-1/2	3 1/2-4 1/4	3 1/2-3/4	4-5/8	—	4 1/2-6 1/2
21-26 A. '19	4 1/4-3/8	3 1/2-4	3 1/2-3/4	4-5/8	—	4 3/4-6
14-19 A. '19	4 1/4	3 1/2-4 1/2	3 1/2-3/4	4-5/8	—	5 1/2-6
29 A.-4 M. '18	3 1/2-4 1/4	3 1/2-5 1/2	3 1/2	4-5/8	—	3 1/2-6
30 A.-5 M. '17	2-1/2	2 1/4-3	4 3/4	4-5/8	—	2 1/2-4
20-24 Juli '14	3 1/2-3/4	2 1/4-3/4	2 1/4-3/4	2 1/2-1/2	2 3/4	1 1/2-2 1/2

1) Noteering van 2 Mei. 2) Het particulier disconto der gemeentewissels was in de afgelopen week 1/2-3/4 pCt. hooger.

WISSELKOERSEN.

WISSELMARKT.

De wisselmarkt was deze berichtswEEK zeer vast, zoowel voor entente- als voor centrale wissels en met zeer groote omzetten. Daar de goederenhandel beduidend levendiger begint te worden, kwamen ook uit dien hoofde meer wissels ter markt, zoodat op verschillende dagen de markt een buitengewoon levendig aanzien had. Londen steeg van 11.57 1/2 tot 11.68, heden 11.74. Dollars van 2.47 1/2 tot 2.50 1/2. Parijs was aanvankelijk eveneens vast en steeg tot 41.30, maar liep daarna weder terug. Buitengewoon vast waren Marken, die in iets meer dan een week ongeveer 30 pCt. verbeterden. Over het algemeen was het alleen een gevoelsstemming. Een bepaalde oorzaak was niet aan te wijzen. Het aanbod was vooral in het begin der week nog buitengewoon groot, maar het werd grif opgenomen en de koers bleef desondanks aanmerkelijk stijgen. Ook Weenen was iets beter, maar nog steeds met weinig handel. De neutrale wissels bijna onveranderd, eerder iets flauwer.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	Londen 1)	Parijs 1)	Beilijn 1)	Weenen 1)	België 1)	New York 1)
28 April 1919..	11.57 1/2	41.—	19.55	9.25	39.—	2.47 1/2
29 „ 1919..	11.60	41.10	21.20	9.75	39.25	2.47 3/8
30 „ 1919..	11.65	41.40	21.97 1/2	10.50	39.35	2.48 3/8
1 Mei 1919..	11.65 1/2	41.30	21.05	10.30	39.25	2.49
2 „ 1919..	11.68 1/2	41.22 1/2	21.45	10.20	39.30	2.49 1/8
3 „ 1919..	11.68	41.25	21.70	10.—	39.35	2.49 1/2
Laagste d. w. 1)	11.56	40.85	18.40	8.75	38.90	2.47
Hoogste „ „ 1)	11.70	41.50	22.50	10.80	39.45	2.50
26 Apr. 1919..	11.56 1/2	40.90	18.20	9.—	39.02 1/2	2.47 3/8
19 „ 1919..	11.55	41.37 1/2	18.32 1/2	9.95	39.30	2.48
Muntpariteit..	12.10 5/8	48.—	59.26	50.41	48.—	2.48 3/4

1) Noteering te Amsterdam. 2) Particuliere opgave.

3) Noteering van 17 April.

Data	Stock-holm ^{*)}	Kopen-hagen ^{*)}	Chris-tiania ¹⁾	Zwitser-land ^{*)}	Spanje ¹⁾	Batavia ¹⁾ telegrafisch
28 April 1919	66.15	62.10	63.85	50.45	50.40	99 1/2-3/4
29 " 1919	66.15	61.95	63.85	50.40	50.35	99 1/2-3/4
30 " 1919	66.30	62.—	64.—	50.25	50.30	99 1/2-3/4
1 Mei 1919	66.50	62.10	64.—	50.40	50.30	99 1/2-3/4
2 " 1919	66.65	62.25	64.20	50.27 1/2	50.50	99 1/2-3/4
3 " 1919	66.25	62.—	64.10	50.20	50.50	99 1/2-3/4
L'ste d. w. ¹⁾	66.05	61.80	63.75	50.10	50.—	99 1/2
H'ste " " ¹⁾	66.70	62.40	64.35	50.60	50.75	99 3/4
26 Apr. 1919	66.20	61.95	63.80	50.35	50.40	99 1/2-3/4
19 " 1919	(^{*)} 66.—	(^{*)} 61.95	63.85	(²⁾ 50.20	50.25	99 1/2-3/4
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	48.—	48.—	100

^{*)} Noteering te Amsterdam. ¹⁾ Particuliere opgave. ²⁾ Noteering van 17 April.

KOERSEN TE NEW YORK.

Data	Cable Londen (in \$ per £)	Zicht Parijs (in frs. p. \$)	Zicht Berlijn (in cents p. 4 Rm.)	Zicht Amsterd. (in cents per gld.)
3 Mei 1919	4.67.85	6.09 1/2	nom.	40 3/16
Laagste d. week..	4.66.85	6.02 1/2	nom.	40 1/8
Hoogste " " . .	4.68.25	6.09 1/2	nom.	40 3/8
26 April . . 1919	4.67.50	6.09	nom.	40 3/16
Muntpariteit....	4.86.67	5.18 1/4	95 1/4	40 3/16

KOERSEN VAN DE VOLGENDE PLAATSEN OP LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	17 April 1919	24 April 1919	Tijdsperk 25 April-3 Mei 1919		3 Mei 1919
				Laagste	Hoogste	
Alexandrië..	Piast. p. £	97 7/16	97 7/16	97 7/16	97 7/16	97 7/16
*B. Aires ¹⁾ ..	d.p.gd.pes.	51 9/16	51 9/16	51 9/16	51 7/8	51 11/16
Calcutta	sh/d.p.rup.	1/6 1/2	1/6 1/2	1/6	1/6 1/16	1/6 1/2
Hongkong	id. p. \$	3/3 3/4	3/4 3/4	3/4 3/4	3/5	3/4 3/4
Lissabon	d. p. escudo	33 3/8	33 3/8	32	34	32 3/8
Madrid	Peset. p. £	23.09	22.99	22.93	23.18	23.05
*Montevideo ¹⁾	d. p. peso	59 7/8	59 7/8	59 7/8	60 1/8	59 3/8
Montreal	\$ per £	4.76 7/8	4.77 7/8	4.78 1/8	4.80 7/8	4.80 7/8
*R.d.Janeiro.	d.p.milr.	13 25/32	13 25/32	13 7/8	14 1/4	14 1/4
Rome	Lires p. £	34.57	34.77	34.—	35.30	35.18
Shanghai	sh/d.p.tael	4/9 1/2	4/11	4/11	5/—	5/—
Singapore	id. p. \$	2/4 1/8	2/4 1/8	2/3 9/16	2/5 3/4	2/4 1/8
*Valparaiso..	d.p.pap.p.	10 3/8	10 11/16	10 15/32	10 5/8	10 5/8
Yokohama	sh/d.p.yen	2/2 1/4	2/2 1/4	2/2	2/2 1/2	2/2 1/4

* Koersen van den dag voortgaande aan de data in het hoofd vermeld. ¹⁾ Telegrafisch transfert. ²⁾ Noteering van 30 April. ³⁾ Id. van 2 Mei.

GOUD EN ZILVER.

Sedert 29 Juli 1916 worden de dagelijksche ontvangsten en onttrekkingen van goud door de Bank van Engeland tijdelijk niet bekend gemaakt.

NOTEERING VAN ZILVER.

Noteering te Londen te New York

3 Mei 1919.....	48 11/16	101 1/8
26 April 1919.....	48 3/4	101 1/8
19 " 1919.....	48 15/16 ¹⁾	101 1/8
12 " 1919.....	48 7/8	101 1/8
4 Mei 1918.....	49 1/8	99 1/2
5 Mei 1917.....	38	74 7/8
20 Juli 1914.....	24 15/16	54 1/8

¹⁾ Noteering van 17 April.

N. U. M.

Weekstaat der Nederlandsche Uitvoermaatschappij. Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Bankiers	Buitenl. Schat-kistbilj.	Debet Diverse reken. ¹⁾	5 p.Ct. Schuld-brieven	Credit Diverse reken. ¹⁾
30 April 1919..	1.958	58.650	419	17.146	34.294
24 " 1919..	1.868	58.650	(²⁾ 383	17.142	(²⁾ 34.368
16 " 1919..	3.719	58.650	70.400	17.126	104.199
6 " 1919..	6.615	58.650	70.400	17.123	104.027
31 Mrt. 1919..	6.616	56.500	70.400	17.111	103.014

¹⁾ Beide rekeningen omvatten, behalve garantiewissels in portefeuille tot het bedrag der buitenl. schat-kistbiljetten, in hoofdzaak garantiewissels in depôt bij de Ned. Bank.

²⁾ Bij vergelijking met de vroegere weekstaten toonen de Diverse Rekeningen een vermindering aan, doordat de als surplus voor buitenlandsche schat-kistbiljetten ontvangen waarden, die vroeger zoowel aan de debetzijde als aan de creditezijde der weekstaten onder dit hoofd voorkwamen, thans buiten beschouwing zijn gelaten. — In het vervolg zullen deze als surplus ontvangen waarden niet meer in de weekstaten tot uitdrukking komen.

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 3 Mei 1919.

Activa.

Binnenl. Wis-sels, Prom., enz. in disc.	H.-bk. f115.650.111,32 1/2 B.-bk. " 994.721,18 1/2 Ag.sch. " 28.246.787,37	f 144.891.619,88
Papier o. h. Buitenl. in disconto	—	—
Idem eigen portef.	f 27.321.335,—	—
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.	—	27.321.335,—
Beleeningen	H.-bk. f150.542.892,65 1/2 B.-bk. " 13.794.808,06 1/2 Ag.sch. " 67.640.050,43	f 231.977.751,15
Op Effecten	f 226.665.351,15	—
Op Goederen en Spec.	5.312.400,—	231.977.751,15
Voorschotten a. h. Rijk	—	10.327.044,73 1/2
Munt en Muntmateriaal	Munt, Goud f 56.411.325,— Muntmat., Goud „ 606.423.439,40 1/2 f 662.834.764,40 1/2 Munt, Zilver, enz. „ 7.262.091,49 Muntmat., Zilver —	670.096.855,89 1/2
Effecten	Bel. v. h. Res.fonds. f 5.070.869,32 id. van 1/5 v. h. kapit. „ 3.984.789,43	9.055.658,75
Geb. en Meub. der Bank	—	1.770.000,—
Diverse rekeningen	—	76.990.653,25 1/2
		f 1.172.430.918,66 1/2

Passiva.

Kapitaal	f 20.000.000,—	—
Reservefonds	„ 5.079.402,56	—
Bankbiljetten in omloop	„ 1.083.454.430,—	—
Bankassigatiën in omloop	„ 4.300.362,77 1/2	—
Rekening-Courant saldo's:	—	—
Van het Rijk	f —	—
Van anderen	„ 44.280.591,82 1/2	—
Diverse rekeningen	„ 15.316.181,50 1/2	—
		f 1.172.430.918,66 1/2

Beschikbaar metaalsaldo f 443.305.058,19
Op de basis van 2/5 metaaldekking „ 216.897.981,27
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is „ 2.216.525.290,—

Verschillen met den vorigen weekstaat:

	Meer	Minder
Disconto's	5.175.263,05	—
Buitenlandsche wissels	241.438,—	—
Beleeningen	6.002.359,08	—
Goud	—	513.396,96
Zilver	—	852.116,60
Bankbiljetten	48.816.185,—	—
Part. Rek.-Crt. saldo's	—	47.783.168,56

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud	Zilver	Bank-biljetten	Andere opeschbare schulden
3 Mei 1919	662.835	7.262	1.083.454	48.581
26 April 1919	663.348	8.114	1.034.638	94.915
19 " 1919	666.605	8.952	1.025.906	93.872
12 " 1919	667.070	8.851	1.020.874	90.518
5 " 1919	667.947	8.733	1.019.207	81.820
29 Maart 1919	669.334	9.750	1.011.223	82.202
22 " 1919	670.253	9.597	992.658	83.231
15 " 1919	675.032	9.468	1.001.168	78.555
8 " 1919	676.947	9.317	1.009.168	71.281
1 " 1919	677.311	9.219	1.018.535	75.284
22 Febr. 1919	677.319	9.105	1.000.194	65.696
15 " 1919	677.328	8.996	1.007.335	66.967
8 " 1919	684.348	8.951	1.028.734	201.369
4 Mei 1918	721.833	7.331	971.986	64.449
5 Mei 1917	596.027	6.961	785.419	54.812
25 Juli 1914	162.114	8.228	310.437	6.198

Data	Disconto's		Beleeningen	Beschikbaar Metaalsaldo	Dekkingpercentage
	Totaal	Hiervan Schatkistpromessen rechtstreeks			
3 Mei 1919	144.892	80.000	231.978	443.305	59
26 Apr. 1919	139.716	93.000	225.975	445.163	60
19 " 1919	143.344	94.000	206.089	451.211	60
12 " 1919	140.327	94.000	200.495	453.290	61
5 " 1919	137.031	99.000	194.720	456.077	61
29 Mrt. 1919	119.690	87.000	195.746	459.997	62
22 " 1919	113.894	82.000	190.530	464.262	63
15 " 1919	110.373	79.000	193.785	468.132	63
8 " 1919	101.841	65.000	189.577	470.053	64
1 " 1919	104.208	65.000	208.894	467.313	63
22 Febr. 1919	92.519	50.000	182.230	472.793	64
15 " 1919	101.348	50.000	186.008	471.008	64
8 " 1919	231.775	170.000	216.812	446.821	56
4 Mei 1918	61.871	18.000	170.593	520.938	70
5 Mei 1917	88.126	70.000	93.061	434.013	72
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	43.521 ¹⁾	54

¹⁾ Op de basis van $\frac{2}{5}$ metaaldekking.

Uit de bekendmaking van den Minister van Financiën blijkt, dat uitstonden op:

	26 April 1919	3 Mei 1919
Aan schatkistpromessen..	f 353.330.000,—	f 393.630.000,—
waarvan rechtstreeks bij de Ned. Bank geplaatst ..	„ 93.000.000,—	„ 80.000.000,—
Aan schatkistbiljetten ..	„ 111.728.000,—	„ 80.979.000,—
Aan zilverbons	„ 56.452.293,—	„ 56.348.763,50

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Naast de per mail ontvangen gegevens worden de telegrafisch bekend geworden totaalcijfers der obligo's en uitzettingen en het beschikbaar metaalsaldo van latere data opgenomen.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opsch. schulden
26 April 1919.....	***	***	334.600	
12 " 1919.....	***	***	333.600	
5 " 1919.....	***	***	334.700	
22 Febr. 1919.....	122.373	12.334	205.265	123.961
15 " 1919.....	122.444	12.245	207.128	119.302
8 " 1919.....	119.685	13.740	202.112	124.202
1 " 1919.....	118.856	14.070	200.933	123.453
27 April 1918.....	91.225	18.058	181.344	67.776
28 April 1917.....	72.938	23.309	156.251	35.438
25 Juli 1914.....	22.057	31.907	110.172	12.634

Data	Disconto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalbaar	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Beschikbaar metaalsaldo	Dekkingpercentage
26 Apr. 1919		211.100		***	69.900	***
12 " 1919		211.300		***	70.400	***
5 " 1919		207.700		***	70.800	***
22 Feb. 1919	8.418	20.772	88.362	10.194	69.192	41
15 " 1919	8.721	20.797	84.749	9.652	69.710	41
8 " 1919	8.413	20.111	84.431	9.613	68.541	41
1 " 1919	8.150	18.179	92.449	9.680	68.399	41
27 Apr. 1918	7.586	32.834	67.975	26.565	59.670	44
28 Apr. 1917	6.694	38.818	47.840	6.302	58.423	50
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	4.842 ²⁾	44

¹⁾ Sluippost der activa. ²⁾ Op de basis van $\frac{2}{5}$ metaaldekking.

SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opsch. schulden	Disconto's	Div. rekeningen ¹⁾
22 Maart 1919..	962	1.643 ²⁾	882	1.345	114
15 " 1919..	958	1.627 ³⁾	833	1.343	109
8 " 1919..	952	1.686 ⁴⁾	865	1.322	119
1 " 1919..	948	1.692 ⁵⁾	847	1.303	115
23 Maart 1918..	547	1.256	901	1.075	626
24 Maart 1917..	762	1.043	1.104	939	360
25 Juli 1914..	645	1.100	560	735	396

¹⁾ Sluippost der activa. ²⁾ Hiervan zilverbons 250 dz. gld. ³⁾ idem 260 dz. gld. ⁴⁾ idem 265 dz. gld. ⁵⁾ idem 256 dz. gld.

BUITENLANDSCHE BANKSTATEN.

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden pond sterling. •

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes.		
			Bedrag	Goudd.	Gov. Sec.
30 April 1919	85.676	77.162	384.340	28.500	331.095
23 " 1919	85.116	76.163	349.108	28.500	332.096
16 " 1919	85.235	76.213	346.039	28.500	327.096
9 " 1919	85.090	74.957	335.325	28.500	318.068
1 Mei 1918	61.361	49.439	238.058	28.500	213.836
2 Mei 1917	55.075	38.850	154.368	28.500	122.637
22 Juli 1914	40.164	29.317	—	—	—

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dekkingpercentage ¹⁾
30 Apr. '19	55.088	82.227	21.930	124.722	26.964	18,38
23 " '19	50.225	81.793	24.591	117.208	27.404	19,32
16 " '19	56.114	78.305	27.710	116.563	27.472	19,03
9 " '19	58.031	77.624	30.309	116.292	28.582	19,50
1 Mei '18	56.460	102.862	34.373	137.652	30.372	17,65
2 Mei '17	45.025	114.093	47.226	128.859	34.676	19,69
22 Juli '14	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52 $\frac{1}{2}$ %

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

DUITSCHER RIJKS BANK.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Darlehens-kassenscheine, in duizenden Mark.

Data	Metaal	Daarvan Goud	Kassenscheine	Circulatie	Dekkingpercentage ¹⁾
23 Apr. 1919	1.932.972	1.911.845	6.862.119	25.874.800	34
15 " 1919	1.932.558	1.912.036	6.839.461	25.871.133	34
7 " 1919	1.934.702	1.913.930	6.732.028	25.494.830	34
31 Mrt. 1919	1.936.690	1.915.993	6.732.155	25.490.489	34
23 Apr. 1918	2.464.725	2.344.806	1.472.703	11.564.031	34
23 Apr. 1917	2.549.132	2.532.304	550.426	8.144.933	38
23 Juli 1914	1.691.398	1.356.857	65.479	1.890.895	93

¹⁾ Dekking der circulatie door metaal en Kassenscheine.

Data	Wissels	Rek. Crt.	Darlehenskassenscheine	
			Totaal uitgegeven	In kas bij de Reichsbank
23 Apr. 1919	28.748.205	11.585.569	17.984.100	6.853.500
15 " 1919	29.982.032	13.036.031	18.078.300	6.829.300
7 " 1919	30.196.113	11.252.575	17.875.300	6.703.500
31 Mrt. 1919	30.177.273	14.502.943	17.872.600	6.724.800
23 Apr. 1918	12.698.699	6.298.883	8.289.800	1.457.700
23 Apr. 1917	8.484.810	4.014.336	4.371.900	533.100
23 Juli 1914	750.892	943.964	—	—

OOSTENRIJKSCH-HONGAARSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden Kronen.

Data	Metaal en buitenl. goudwissels	Disc. en beleeningen	Bijzondere schuld van Oostenrijk en Hongarije	Bankbiljetten	Rek. Crt. saldi
23 Apr. '19 ¹⁾	336.400	12.044.829	32.954.000	39.102.475	6.583.082
15 " '19	335.394	12.027.612	32.954.000	38.897.135	6.457.395
7 " '19	334.337	12.003.912	32.954.000	38.606.158	6.699.869
31 Mrt '19	335.304	12.144.942	32.954.000	37.965.314	7.421.655
23 " '19	335.325	12.129.075	32.954.000	37.709.061	7.659.814
23 Juli '14	1.589.267	954.356	—	2.159.759	291.270

¹⁾ waarvan 262.153 goud, 17.225 buitenlandsche goudwissels en 57.022 munt- en muntmateriaal zilver.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Goud	Waarvan in het Buitenland	Zilver	Te goed in het Buitenland	Buit.gew. voorsch. a/d. Staat
1 Mei '19	5.547.259	1.978.308	310.701	***	22.950.000
24 Apr. '19	5.546.326	1.978.308	310.672	787.422	22.400.000
17 " '19	5.545.817	1.978.308	311.288	787.550	22.400.000
10 " '19	5.545.014	1.978.308	311.425	789.655	22.150.000
2 Mei '18	5.379.657	2.037.108	256.116	1.303.893	15.950.000
3 Mei '17	5.251.443	1.948.706	256.734	864.310	9.900.000
23 Juli '14	4.104.390	—	639.620	—	—

Data als boven.	Wissels	Uitgestelde Wissels	Beleening	Bankbiljetten	Rek. Crt. Particulieren	Rek. Crt. Staat
	916.205	901.707	1.209.121	34.100.311	3.384.226	42.100
	897.166	912.299	1.203.099	33.978.450	3.080.463	26.883
	899.926	920.393	1.218.923	33.975.178	3.020.013	44.058
	924.743	931.967	1.232.172	33.998.163	2.879.581	41.185
	1.316.081	1.095.412	1.004.032	26.733.186	3.135.363	40.165
	644.638	1.249.616	1.130.383	19.183.388	2.455.479	70.655
	1.541.080	—	769.400	5.911.910	942.570	400.590

SOCIÉTÉ GÉNÉRALE DE BELGIQUE. 1)

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Metal incl. buitenl. sald	Beleening van buitenl. vorder.	Beleening van prom. d. provinc.	Binn. wissels en beleening	Circulatie	Rek. Crt. sald
17 Oct. '18	1.216.753	100.082	480.000	97.728	1.507.912	377.440
10. " '18	1.219.743	100.021	480.000	100.040	1.508.011	382.595
3 " '18	1.144.781	100.011	480.000	95.287	1.452.612	358.318
26 Sept. '18	1.145.778	99.982	480.000	101.783	1.452.948	365.452
18 Oct. '17	476.043	90.903	480.000	100.351	1.172.474	91.204
19 Oct. '16	352.872	76.033	480.000	39.834	828.739	110.068

1) Sedert einde 1914 met de functie van circulatiebank belast.

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Goud	Waarvan voor dekking F. R. Notes	Waarvan in het buitenland	Zilver etc.	F.R. Notes in circulatie
28 Mrt. '19	2.142.305	1.246.108	5.829	68.219	2.521.776
21 " '19	2.140.842	1.238.408	5.829	67.736	2.510.687
14 " '19	2.129.534	1.289.878	5.829	67.203	2.503.095
7 " '19	2.139.479	1.281.353	5.829	65.983	2.488.537
29 Mrt. '18	1.815.704	873.688	52.500	58.359	1.452.838
30 Mrt. '17	938.046	363.082	—	9.282	357.610

Data	Wissels	Totaal Deposito's	Waarvan Kapitaal	Algem. Dekkings-percentage 1)	Percent. Gouddekking circulatie
28 Mrt. '19	2.134.347	2.401.491	81.641	51,5	49,4
21 " '19	2.143.463	2.565.949	81.612	51,0	49,3
14 " '19	2.148.502	2.452.462	81.562	47,3	51,1
7 " '19	2.161.220	2.401.287	81.490	47,6	51,4
29 Mrt. '18	887.293	1.901.442	74.223	61,4	60,1
30 Mrt. '17	104.579	841.939	56.075	81,3	101,5

1) Verhouding tusschen: den totalen goudvoorraad, zilver etc., en de opeisbare schulden: F. R. Notes en netto deposito's met inbegrip van het kapitaal.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Aantal banken	Totaal uitgezette gelden en beleggingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waarvan time deposits
21 Mrt. '19	772	14.310.335	1.236.335	12.418.821	1.669.934
14 " '19	771	14.416.750	1.292.166	12.597.610	1.658.431
7 " '19	771	14.121.994	1.262.249	12.215.728	1.641.631
28 Febr. '19	771	14.154.488	1.253.166	12.309.801	1.641.232
22 Mrt. '18	682	12.114.032	1.192.039	11.271.075	1.379.816

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 3 Mei 1919.

Nu de periode, waarin de vredesonderhandelingen definitief zullen beginnen, meer en meer nadert, bevinden zich de internationale beurzen in een stemming van afwachten, die er veel toe heeft bijgedragen de omzetten te verminderen. Althans, zoo is het geval geweest voor de beurzen in de landen der Geallieerde Mogendheden, zelfs in zekere, doch dan wel in veel mindere mate, voor de markt te New York. In de landen der Centrale Rijken hebben de beschouwingen omtrent den te verwachten vrede natuurlijk ook wel grooten invloed uitgeoefend, doch hier waren het toch in hoofdzaak andere factoren, die het koersverloop hebben bepaald. Dit behoeft geen verwondering te wekken, indien men bedenkt, dat de vredesvoorwaarden als geheel voor onze oosterburen vermoedelijk wel geen zeer diep ingrijpende wijzigingen in de politieke of economische machtconstellatie van het oogenblik zullen brengen, zoodat voor hen vóór alles de vraag is, op welke wijze de binnenlandse toestanden zich zullen ontwikkelen. Hiervan toch hangt het grootendeels af of het bedrijfsleven zich weder eenigermate aan de normale en door de wereldconcurrentie ook vereischte omstandigheden zal kunnen aanpassen.

Te Berlijn heeft de beurs zich optimistisch ten opzichte van dergelijke beschouwingen gedragen. Het deed reeds goed aan, dat de staking der bankbeambten thans tot het verleden behoort; sedert den 24sten April is het werk, na een negendaagsche onderbreking (bij de Darmstädter Bank heeft de staking zelfs 10 dagen geduurd) weder ten volle hervat. Weliswaar is een geweldige achterstand in te halen, vooral met betrekking tot de verzorging der pakketten met in te leveren buitenlandse waarden, doch het bankwezen, de manus magistra van het industriële leven, kan althans weder functioneeren. En vervolgens hebben de berichten uit München het hunne gedaan, om de toekomstbeschouwingen gunstiger te doen zijn. Naar het schijnt is de centrale Regeering buitengewoon energiek tegen de Beiersche Spartacusbonden opgetreden, zoodat deze nagenoeg ten val zijn gebracht, waarmede een verbreiding der Bolsjewistische denkbeelden over gansch Duitsland ongetwijfeld veel onwaarschijnlijker is geworden. Ten slotte heeft het vertrek der Duitsche vertegenwoordigers naar Versailles de hoop gewekt, dat de vrede thans nog slechts een kwestie van korten tijd is, waardoor, zoodanig niet het volle en normale bedrijfsleven, dan toch in ieder geval een aanmerkelijk deel hiervan, hersteld zal kunnen worden.

Eveeens heeft de stijging der Marken-valuta in het buitenland een stimuleerenden invloed op de beurs als geheel uitgeoefend, ofschoon natuurlijk die fondsen, die tengevolge van de daling der valuta eerst sterk gefavoriseerd waren, een gevoelig verlies moesten ondergaan. Tot deze behooren alle buitenlandse of half-buitenlandse waarden, als Canadian Pacific, Shantung, Steaua Romana, Deutsche Petroleum, enz., die zeer sterk reageerden, voorts Turksche loten en Portugeesche obligaties. Vooral eerstgenoemde aandelen waren buitengewoon ongeanimeerd, mede in verband met het hier reeds vroeger gereleveerde bericht, dat het Duitsche bezit aan aandelen Canadian Pacific onder dwangbeheer zou worden geplaatst. Inmiddels is een bevestiging uit Engelsche bron hieromtrent binnengekomen, hetwelk niet heeft nagelaten den koers nog meer te drukken. Overigens heeft de speculatie in buitenlandse aandelen tengevolge van de verbetering van den Markenkoers, geheel den grond onder de voeten verloren, zoodat wilde fluctuaties ter beurze van Berlijn geen zeldzaamheid zijn geweest. Ook de handel in buitenlandse coupons hield met deze omstandigheden rekening; de omzetten zijn afgenomen in verhouding tot de gedaalde prijzen.

Te Weenen is een stemming van neerslachtigheid overheerschend geweest; deze heeft overigens reeds bestaan sedert de uitroeping van de Hongaarsche Raden-Republiek. Ondanks de beloften der Hongaarsche Regeering ten opzichte van het sauveeren van de rechten der buitenlandse bezitters, zijn de coupons per 1 April van de Hongaarsche schuldbrieven nog steeds niet betaald. Voorts zijn inmiddels 440 mill. Kronen aan Hongaarsche schatkistwissels, die door Weensche banken zijn overgenomen, vervallen en ook deze zijn onbetaald gebleven. Wel is de Hongaarsche volkscommissaris van financiën te Weenen aangekomen, doch vooralsnog is geen enkele regeling getroffen. In het beste geval trouwens zal hier wel sprake kunnen zijn van een verlenging der op deze wijze verstrekte crediten, daar de middelen tot aflossing niet ter beschikking van de Hongaarsche Regeering staan. Intusschen worden de toestanden voortdurend ingewikkelder. Er bestaat geen mogelijkheid bank- of particulier tegoed

vaauit Hongarije naar Weenen te doen overbrengen, hoewel ook in dit opzicht verschillende beloften zijn gedaan. Hierbij komt de verwarring, gesticht door het afstempen der Kronenbiljetten door de verschillende nationaliteitenstaten, waardoor een internationaal verkeer ook vrijwel buitengesloten wordt. Dit en de vrees, dat ook in Duitsch-Oostenrijk zich een ontwikkeling in de richting van een Raden-Republiek zal voltrekken (hoewel de bevolking van Weenen zich voorbeeldig rustig houdt) waarbij men verplicht zou worden zich voor de voorziening in de noodzakelijke levensbehoeften tot een minimum te beperken, brengt een steeds grooter deel van het publiek er toe alle bezit zooveel mogelijk in baar geld in handen te houden. De ontrekkingen van depositos bij banken en van inlegelden bij de spaarbanken nemen dan ook voortdurend grooter vormen aan, natuurlijk voor zoover de „Sperr“-voorschriften dit toelaten. De in verband met de vermogensbelasting voorgeschreven „Sperr“ van de helft van het effectenbezit veroorzaakt eveneens groote ontstemming. Aanvankelijk was deze maatregel uitsluitend als een zeer tijdelijk voorschrift beschouwd; thans zijn echter meer dan 7 weken verstreken en nog is geen enkel bericht gepubliceerd, waaruit men tenminste de aanstaande opheffing van den maatregel zou kunnen concluderen. De hier bedoelde voorschriften belemmeren ook in hooge mate het beursverkeer; wel is eenige afwikkeling toegestaan, waarbij echter de stukken toch bij den Wiener Giro- und Kassenverein ge-deponeerd moeten worden.

De koersen der staatsleeningen hebben buitengewoon sterk geleden. De Meicoupon is niet meer door de gemeenschappelijke middelen ten volle gedekt; als onderpand worden de staatsleeningen slechts tot een koers van 60 pCt. geaccepteerd, hetgeen natuurlijk een nog verderen druk heeft uitgeoefend. De reactie werd bovendien in de hand gewerkt door de omstandigheid, dat de directie der Oostenrijksch-Hongaarsche Bank er naar streeft, haar obligo zooveel mogelijk te verminderen. De beieeningen van Staatsobligaties belopen thans 6½ milliard Kronen en de bank heeft den credietnemers verzocht bij de verlenging zooveel mogelijk een deel te willen aflossen. Vermoedelijk zal deze maatregel geen effect sorteerden, daar de Bank, ingevolge de bepalingen van het prospectus, verplicht is tot een beleening ad 75 pCt. Desniettegenstaande staat zij nieuwe beleeningen slechts toe op een basis van 50 pCt.

Te P a r i s is de beurs, zooals reeds gezegd, vrij kalm gebleven, doch met een vasten onderton. Vooral de koersen der staatsleeningen houden zich hier buitengewoon goed op peil. Zooals bekend, was op voorstel van Minister Klotz in October 1917 een speciaal fonds voor aankoop van staatsobligaties gesticht, waaraan aanvankelijk 60 miljoen, later 120 miljoen francs per maand werden gedoteerd. Er zouden echter slechts aankopen plaatsvinden, ingeval de koersen zich onder 87½ pCt. voor de 5 pCt. en 70,80 pCt. voor de 4½ pCt.-obligaties zouden bevinden. Tot den eersten Januari van dit jaar hadden aankopen uit het fonds plaats gehad ter gezamenlijke bedrage van 1½ milliard francs; sindsdien zijn de koersen niet meer onder de hierboven genoemde limites gedaald. Behalve het algemeene aspect heeft ook sterk toe de verbetering van het koersniveau der staatsschuldbrieven bijgedragen de rentevermindering van de vlottende schuld, in zooverre die door de Bons de la Défense Nationale wordt vertegenwoordigd. Van den eersten Januari af is nl. de rentevergoeding voor de Bons met zes maanden looptijd van 5 pCt. op 4½ pCt. gebracht. Later is men ook met de Bons met één jaar looptijd gevolgd, die nu nog slechts 5 pCt. rente afwerpen. De koersen der obligaties met langen looptijd hebben dan ook alle een prijs bereikt boven den emissiekoers.

De omzetten in de overige beleggingspapieren en aandelen bleven weliswaar beperkt, doch de tendens was zeer optimistisch.

De beurs te L o n d e n heeft vrijwel dezelfde houding aangenomen, hoewel daar ter plaatse, door het groote belang bij rubberwaarden, de handel eenigszins levendiger is geweest, terwijl deze waarden bijna alle tegen hogere koersen werden omgezet.

De beurs te N e w Y o r k was over het algemeen wederom zeer optimistisch gestemd. De berichten omtrent het binnenkomen van groote inschrijvingen op de Victory-Loan hebben de markt krachtig gestimuleerd, doch aan den anderen kant was ook de speculatie zeer werkzaam. Dit komt wel sterk naar voren in de koersverheffingen, die b.v. de kleinere en gewoonlijk veronachtzaamde aandelen, als Intercontinental Rubber hebben ondergaan. De omzetten waren doorgaans van vrij grooten omvang.

T e o n z e n t was de stemming op de *staatsfondsenmarkt* opgewekt. De inheemsche soorten konden alle fractioneer in koers monteeren, terwijl ook de beleggingsmarkt voor obligaties van binnenlandsche gemeentelijke en dergelijke leeningen een opgewekt aanzien had. Wat de buitenlandsche soorten betreft, hier konden vooral Russen zich aan de spits van de opgaande beweging stellen. De berichten omtrent het steeds verder vooruitrukken van de, de Bolsjewiki bestrijdende legergroepen, benevens het vooruitzicht op den val van Petrograd, waarvan, ofschoon nog niet bevestigd, de ineming door de Finsche strijdkrachten inmiddels bericht werd, hebben nieuwe koopers in de markt gebracht, die door het gebrek aan materiaal slechts tegen verhoogde koersen bevrediging konden vinden.

Ook Oostenrijksche fondsen waren voornamelijk tegen het einde der berichtperiode gezocht in verband met den beteren stand der Kronenvaluta.

		29 Apr.	2 Mei.	5 Mei.	Rijzing of daling.
4½ %	Ned. W. Sch.	1916	87 ³ / ₈	87	87 ¹ / ₂ + ¹ / ₈
4 %	„ „ „	1916	79 ⁹ / ₁₆	82 ³ / ₄	82 ¹⁸ / ₁₆ + ³ / ₄
3½ %	„ „ „	69 ¹ / ₄	69 ³ / ₈	69 ¹ / ₄
3 %	„ „ „	62 ¹¹ / ₁₆	63 ¹ / ₁₆	63 ¹ / ₁₆ + ³ / ₈
2½ %	Cert. N. W. S.	53	51	51 ⁹ / ₁₆ - ¹ / ₁₆
5 %	Oost-Indië 1915	91 ⁵ / ₈	92 ³ / ₈	92 ⁹ / ₁₆ + ¹⁵ / ₁₆
4 %	Hongarije Goud	27	28	30 ³ / ₈ + ³ / ₈
4 %	Oostenr. Kronenrente	25 ¹ / ₂	25 ³ / ₄	27 + ¹ / ₂
5 %	Rusland 1906	34	35	37 + 3
4½ %	Iwangoorod Domb...	27 ³ / ₄	28 ³ / ₈	27 - ³ / ₄
4 %	Rusland Cons. 1880	27 ¹ / ₄	27 ¹ / ₈	30 + ² / ₄
4 %	Rusl. bij Hope & Co.	20	26	26 + 6
4 %	Servië 1895	40	40	43 + 3
4½ %	China Goud 1898	71 ¹ / ₄	71 ¹ / ₄	69 ¹ / ₄ - 2
4 %	Japan 1899	69 ⁷ / ₈	69 ⁷ / ₈	69 ⁷ / ₈
4 %	Argentinië Buitenl.	79 ¹ / ₂	63	63 ¹ / ₂ - 16
5 %	Brazilië 1895	68	68 ³ / ₄	69 ⁷ / ₈ + ¹ / ₈
5 %	„ 1913	69 ¹ / ₂	69 ¹ / ₂	69 ¹ / ₂

De locale afdelingen hebben wederom een tijdperk van groote activiteit achter den rug. De zeer optimistische tendens, die gedurende de vorige week reeds was ingezet, is wellicht iets kalmer geworden, van een omslaan der stemming is geen sprake geweest. Zelfs heeft zich de kooplust tot andere marktrubrieken uitgebreid. Zoo traden in de laatste dagen *rubber- en tabakswaarden* veel sterker naar voren, dan gedurende langen tijd het geval is geweest. Speciale factoren, die hier kooporders naar voren brachten, vallen niet te vermelden, ten ware de berichten, die van een spoedig herstel van den vrijen rubberhandel spreken en andere, die het publiek attent hebben gemaakt op de mooie opbrengstprijzen, die voor tabakken in het buitenland te maken zijn. Hoe het zij, beide afdelingen konden zich in meer dan gewone belangstelling verheugen en verlaten de berichtperiode op vrijwel het hoogste peil, waarbij de minder courant verhandelde waarden mede sterk konden profiteeren.

De *petroleumafdeeling* is veel rustiger geworden, nu het speculatieve element bij de beschouwingen omtrent de naaste toekomst van aandelen Koninklijke Petroleum Maatschappij verdwenen is. Deze aandelen moesten dan ook een aanmerkelijk deel van het vroeger behaalde avance prijsgeven, hoewel van grooten verkoopdrang geen sprake is geweest. Daarentegen bestond er thans grootere belangstelling voor aandelen Orion Petroleum Maatschappij en aandelen Geconsolideerde Hollandsche Petroleum Maatschappij. Omtrent de laatste verluide, dat een overeenkomst zou zijn getroffen, waarbij de aandelen a 380 pCt. aflosbaar gesteld zouden worden. Tegen het slot der berichtperiode werden ook sommige Russische petroleumsoorten, als Schibajeff en Russian Oil in de sfeer der belangstelling getrokken.

De *scheepvaartafdeeling* gaf wederom groote verschillen te aanschouwen met de koersen van de vorige berichtperiode. Het jaarverslag van de Maatschappij Nederland, met de bijna fenomenale ontvangsteijfers, werkte gedurende de gansche week door en hoewel ten opzichte van het hoogst bereikte peil eenige reactie intrad, bleef de stemming tot het einde toe zeer vast. De koersverheffing dezer aandelen deelde zich aan de overige soorten der rubriek mede, zoodat vrijwel zonder een enkele uitzondering alle betrokken fondsen hogere prijzen te aanschouwen konden geven.

		29 Apr.	2 Mei.	5 Mei.	Rijzing of daling
Holland-Amerika-Lijn	421 ³ / ₄	390	387	- 34 ³ / ₄ *
„ „ „ gem.eig.	399	368	366	- 33*
Holland-Gulf-Stoomv.-Mij.	295	305	302	+ 7
Holl. Alg. Atl. Stoomv.-Mij.	161	161	161	
Hollandsche Stoomboot-Mij.	185	200	197	+ 12

* ex 40 % dividend.

	29 Apr.	2 Mei.	5 Mei.	Rijzing of daling.
Java-China-Japan-Lijn....	316	332½	326	+ 10
Kon. Hollandsche Lloyd ..	167	176¾	169	+ 2
Kon. Ned. Stoomb.-Mij. . .	213½	225	228	+ 14½
Kon. Paketvaart-Mij.	247	261	252½	+ 5½
Maatschappij Zeevaart	304¾	304¾	304¾	
Nederl. Scheepvaart-Unie..	259	281½	277½	+ 18½
Nievelt Goudriaan	540	542	542½	+ 2½
Rotterdamsche Lloyd.....	283	296½	298	+ 15
Stoomv.-Mij. „Hillegersberg”	260	275	273	+ 13
„ „ „Nederland” ..	317¼	338½	334	+ 16¾
„ „ „Noordzee” ..	166¾	169	168	+ 1¼
„ „ „Oostzee”	342¾	345	343	+ ¼

Ook de *cultuurmarkt* is buitengewoon vast van stemming geweest. Voor aandelen Handelsvereniging „Amsterdam” was het nieuws van het dividend ad 25 pCt. en van de emissie van nieuwe aandelen ad 100 pCt. klaarblijkelijk reeds tevoren verdisconteerd; de koers gaf althans geen in het oog vallende verschillen met dien der vorige week te aanschouwen. De overige Cultuuraandelen, benevens de aandelen der Handelsvennootschappen en der Cultuurbanken, werden sterk geaffecteerd door de goede suikerberichten en vooruitzichten, zoodat hier een aanmerkelijke stijging kon inzetten. Het slot was zeer vast en vrijwel op de hoogste noteringen.

	29 Apr.	2 Mei.	5 Mei.	Rijzing of daling.
Amsterdamsche Bank	188¾	189	189	+ ¼
Ned. Handel-Mij. cert. v. aand.	193¼	195¼	194¾	+ 1½
Rotterd. Bankvereniging..	131¾	132	134½	+ 2¾
Amst. Superfosfaatfabriek..	155	149¾	151	- 4
Van Berkel's Patent	149	148½	152	+ 3
Insulinde Oliefabriek	240½	258	255	+ 14½
Jurgens' Ver. Fabr. pr. aand.	103½	105¾	105½	+ 2
Ned. Scheepsbouw-Mij.	167¾	163¼	167½	- ¾
Philips' Gloeilampenfabriek	450	499	481	+ 31
R. S. Stokvis & Zonen	585	536	540	- 45
Vereenigde Blikfabrieken..	126¾	125¾	125¾	- 1
Compania Mercantil Argent.	269	270½	275	+ 6
Cultuur-Mij. d. Vorstenland.	173½	192¾	193¾	+ 20¼
Handelsver. Amsterdam ..	492	498	500	+ 8
Holl. Transatl. Handelsver.	133	137	139	+ 6
Linde Teves & Stokvis	224¾	225	229	+ 4¼
Van Nierop & Co's Handel-Mij	181	183	185	+ 4
Tels & Co's Handel-Mij	159½	160¾	164¾	+ 5¼
Gecons. Holl. Petroleum-Mij.	318	348½	345	+ 27
Kon. Petroleum-Mij.	803	795	766	- 37
Orion Petroleum-Mij.	92¾	96¼	99¼	+ 7
Steara Romana Petr.-Mij. ...	165	166	167½	+ 2½
Amsterdam-Rubber-Mij.	189¼	190¼	207½	+ 18
Nederl.-Rubber-Mij.	106	108	116	+ 10
Oost-Java-Rubber-Mij.	220¾	209½	229½	+ 9½
Deli-Maatschappij	499½	490	526	+ 26½
Medan-Tabak-Maatschappij.	227	218	232½	+ 5½
Senembah-Maatschappij ..	485	487	487	+ 2

De *Amerikaansche afdeeling* sloot zich geheel aan Wallstreet aan, met dien verstande, dat de hoogere noteringen voor laaggeprijsde soorten hier in versterkte mate werden overgenomen. Zoo ontstond b.v. groote vraag voor de hierboven reeds gereleveerde aandelen Intercontinental Rubber Comp., terwijl ook de lagere spoorweg-shares, als Wabash, Missouri Kansas & Texas, St. Louis & S. Francisco, enz. goed gevraagd bleven. De handel in industrieele aandelen en bonds is iets stiller geworden.

	29 Apr.	2 Mei.	5 Mei.	Rijzing of daling.
American Car & Foundry..	93¾	96	96¾	+ 3
Anaconda Copper	185½/10	184½/10	137	+ 1½/10
Un. States Steel Corp.	98¾	93¾	95¾	- 3
Atchison Topeka	99¾	97½	98	- 17/8
Southern Pacific	104	104	104½/10	+ ½/10
Union Pacific	137½	137½	138¾	+ 1¼
Int. Merc. Marine afgest.	38¼	42½	42	+ 3¾
„ „ „ „ prefs.	144¼	148½/10	147¼	+ 3

De *geldmarkt* bleef ruim; in den loop der berichtperiode reageerde de notering voor geld op prolongatie tot 3½ pCt.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

6 Mei 1919.

De laatste dagen van April heeft het betere weder in Engeland de landbouwers in de gelegenheid gesteld goeden voortgang te maken met den uitzaai van het zomergraan. De achterstand is echter niet meer in te halen en

met zekerheid mag worden gerekend op een veel geringeren oogst dan in het vorige jaar. Tot zekere hoogte geldt hetzelfde voor Frankrijk, waar echter de invloed van het ongunstige voorjaarsweer niet zoo groot is geweest. Wel blijkt de stand van het te velde staande graan in Frankrijk eenige procenten slechter te zijn dan in het vorige seizoen. In de Vereenigde Staten van Amerika staat de wintertarwe er nog steeds uitstekend voor. Men bericht echter, dat de uitzaai van zomertarwe geringer zal worden dan verwacht werd, omdat hij wordt tegengehouden door regen. Zelfs wordt van officieele Amerikaansche zijde beweerd, dat tengevolge hiervan de uitzaai in het Noord-Westen veel geringer zal zijn dan in het vorige jaar, welke vermindering zelfs zoude opwegen tegen de vermeerdering der wintertarwe. Deze berichten zijn in Europa met het noodige wantrouwen ontvangen. Men beschouwt deze meer als eene Amerikaansche poging, om de tarweprijzen zoo veel mogelijk nabij het tegenwoordige hooge niveau te houden, teneinde het verlies, dat de Amerikaansche Regeering vreest op de gegarandeerde minimumprijzen te moeten lijden, zooveel mogelijk te beperken. Als een ander middel om tot dat doel te geraken moeten waarschijnlijk de voorspellingen dienen van Amerikaansche autoriteiten, die beweren, dat voor tarwe in het komende seizoen gerekend zal moeten worden op veel hogere prijzen dan de tegenwoordige waarde. Daarbij worden dan berekeningen gevoegd van de enorme hoeveelheden tarwe, die in Europa noodig zullen zijn, doch het zal moeilijk vallen de Europeesche koopers te overtuigen, dat de in de uitvoerlanden beschikbare hoeveelheden tarwe niet nog veel grooter zullen zijn dan hetgeen Europa zal noodig hebben, zelfs indien de Europeesche invoeren zoo groot zullen zijn als men in Amerika beweert te verwachten. Voorloopig ondervinden die aanvoeren naar Midden- en Oost-Europa nog groote bezwaren en vóór daarvoor een financiële regeling zal zijn getroffen, zullen zij bezwaarlijk tot volledige ontwikkeling kunnen komen. Het wantrouwen in de pessimistische berichten omtrent den uitzaai van zomertarwe in het Noord-Westen der Vereenigde Staten wordt versterkt door de zeer gunstige mededeelingen over diezelfde uitzaai in de aangrenzende Canadeesche provinciën.

Nog steeds wordt in de verschillende uit- en invoerlanden voortgegaan met het herstel van den vrijen handel. Zoo heeft in België met ingang van 1 Mei de American Commission for Relief in Belgium een begin gemaakt met hare liquidatie. In hare plaats zal weliswaar nog niet de handel geheel als vroeger de voorziening van België met broodgraan (tarwe en rogge) ter hand nemen, doch reeds is het een belangrijke stap in de goede richting, dat daarvoor door de Belgische Regeering eene commissie uit den handel is aangewezen, die hare inkoop aan de vrije markt in de uitvoerlanden zal doen. Voor andere graansoorten en voederartikelen was reeds eenigen tijd de invoer in België aan den handel overgelaten. In Engeland heeft de Regeering weder over eenige artikelen, waaronder lijnzaad en de meeste andere olie-zaden, alsmede vederkoeken, hare controle opgeheven. Deze kunnen dus weder vrij worden geïmporteerd, wat speciaal voor lijnzaad de laatste dagen eene belangrijke prijsverhoging ten gevolge heeft gehad. Deze prijsverhoging heeft ook haren invloed doen gelden in Argentinië, waar lijnzaad in de laatste dagen der vorige week ruim peso 1,— per 100 K.G. gestegen is. In de Vereenigde Staten maakt men zich nog steeds ongerust over sterke vermindering van den uitzaai van lijnzaad tengevolge van de vermeerdering der met zomertarwe bezaaide oppervlakte. Ook dit wijst dus allerminst op eene vermindering van den tarweuitzaai.

In ons vorig bericht vermeldde wij eene nieuwe sterke prijsverhoging van maïs, gerst en rogge en tot zekere hoogte ook van haver aan de Noord-Amerikaansche markten. Behalve goede binnenlandsche en exportvraag, was deze verhoging vooral het gevolg van een bericht, dat weder evenals gedurende den oorlog in het vervolg het door de Vereenigde Staten te exporteerden tarwemeel zou worden vermengd met meel van andere graansoorten of dat althans meel van die andere graansoorten weder geregeld naar Europa zou worden geleverd. Later werd dit bericht tegengesproken, waarop scherpe prijsdaling volgde. Deze heeft echter slechts enkele dagen geduurd en aan het einde der week was het vorige niveau vrijwel weder bereikt.

In de West-Europeesche landen begint zich in den laatsten tijd de overtuiging te vormen, dat nu werkelijk binnekort de zeevrachten eene gevoelige daling moeten ondergaan. Amerikaansche en Engelsche schepen worden nu meer en meer vrijgegeven en het aanbod van scheepsruimte, zoowel stoom- als zeilschepen, is veel ruimer dan

Noteeringen.

Data	Chicago			Buenos Ayres		
	Tarwe Mei	Mais Mei	Haver Mei	Tarwe Juni	Mais Juni	Lijnzaad Juni
3 Mei '19	226	171	70 ⁷ / ₈	11,30	5,60 ³	21,15
26 Apr. '19	226	170	71 ¹ / ₂	10,65 ⁴	5,— ³) ⁴	19,55 ⁴
3 Mei '18	220	127 ³ / ₈	78 ³ / ₈	12,50	5,15 ⁴	24,50
3 Mei '17	280	152 ³ / ₄	68 ¹ / ₄	15,85	10,90 ⁴	23,20
3 Mei '16	115 ¹ / ₂	77 ¹ / ₄	46 ⁷ / ₈	7,80	4,65	11,20
20 Juli '14	82 ¹)	56 ³ / ₈ ¹)	36 ¹ / ₂ ¹)	9,40 ²)	5,38 ²)	13,70 ²)

1) per Dec. 2) per Sept. 3) nieuwe oogst. 4) per Mei.

Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten.	5 Mei 1919	28 April 1919	5 Mei 1918
Tarwe	—	—	572,50 ¹)
Rogge (No. 2 Western) ..	—	—	nom.
Mais (Mixed)	630,—	—	—
Gerst (48 lb. feeding)....	500,—	595,—	—
Haver (38 lb. white clipped)	—	—	21,— ¹)
Lijnkoeken (Noord-Ame- rika van La Plata-zaad)	340,—	340,—	—
Lijnzaad (La Plata).....	—	—	nom.

1) Regeeringsprijs.

AANVOEREN in tons van 1000 K.G. voor verbruik in Nederland.

Artikelen.	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	27 April— 3 Mei 1919	Sedert 1 Jan. 1919	Overeenk. tjdoak 1918	27 April— 3 Mei 1919	Sedert 1 Jan. 1919	Overeenk. tjdoak 1918	1919	1918
Tarwe	—	27.480	—	—	5.970	—	33.450	—
Rogge	—	—	—	—	8.690	—	8.690	—
Boekweit	—	—	—	—	—	—	—	—
Mais	—	1.500	—	—	—	—	1.500	—
Gerst	5.900	10.307	—	—	3.450	—	13.757	—
Haver	—	5.056	—	—	—	—	5.056	—
Lijnzaad	—	—	—	—	—	—	—	—
Lijnkoek	435	3.623	—	—	—	—	3.623	—
Tarwemeel	—	44.669	—	—	37.435	—	82.104	—
Andere meelsoorten....	—	18.488	—	—	1.366	—	19.854	—

AANVOEREN in tons van 1000 K.G. voor het Buitenland.

Artikelen.	1918	1917	1916	1915	1914
Tarwe	2.228	123.674	96.316	—	—
Mais	—	13.855	24.647	—	—
Rogge	2.130	6.266	5.174	—	—
Tarwemeel	1.600	100.217	—	—	—
Gerst	—	46.391	3.697	—	—
Haver	—	104.765	—	—	—
Lijnkoeken	—	932	—	—	—
Andere meelsoorten....	1.350	83.708	—	—	—

eenige weken geleden. Weliswaar worden nog vrijwel dezelfde hoge vrachten gevraagd, doch het ziet er naar uit, dat die geen stand kunnen houden. Bevrachtingen zijn dan ook niet talrijk en in de meeste landen beperkt zich de vraag naar graan voor de tegenwoordige hoge prijzen tot de directe behoefte. Op de verscheppingen van Argentinië heeft het ruimere aanbod van scheepsruimte zijn invloed nog niet kunnen doen gelden. Die verscheppingen zijn nog zeer klein, zoodat behalve voor lijnzaad de prijzen aan de Argentijnsche markten zeer weinig verandering blijven ondergaan. Verschepping van tarwe uit Australië blijft vrijwel op hetzelfde vrij bevedigende niveau van de laatste maanden.

Nederland. In het begin der vorige week verkocht de Nederlandsche Regeering bij inschrijving twee ladingen Amerikaansche voergerst, waarvan eene te Rotterdam en eene te Amsterdam. Aan de hoogste inschrijvers werd de gerst toegewezen tot den gemiddelden prijs hummer inschrijving, welke in Rotterdam f 552,50, te Amsterdam f 544,— bedroeg. De inschrijvers, aan wie tot deze prijzen de gerst is gegund, vernamen echter eenige dagen later tot hun schrik, dat de Regeering reeds eene week na de vorige inschrijving 17.000 tons Amerikaansche gerst op dezelfde wijze wenschte te verkoopen. Het aanbod dezer groote hoeveelheid heeft den prijs dadelijk zeer gevoelig doen dalen en men verwacht, dat de prijs dezer nieuwe inschrijving nog vrij veel beneden f 500,— zal blijven. In dit vooruitzicht is ook voor andere graansoorten en voederartikelen de vraag de laatste dagen sterk verminderd. Nieuwe bevrachtingen van Argentinië zijn ons niet ter oore gekomen, ofschoon verschillende booten en zeilschepen worden aangeboden.

SUIKER.

Over de verschillende suikermarkten valt niet veel te berichten.

Engeland betaalt 40/- tot 41/6 c.i.f. U.K. voor witte Mauritius- en Java-suiker en daartoe werden eenige partijen afgedaan. Op 1 Mei viel bij het indienen der begrooting in het Engelsche parlement een voor den suikerhandel belangrijke beslissing door de aankondiging van „imperial preference”, in den vorm van een verlaging van invoerrechten voor voortbrengselen der eigen koloniën. Voor suiker zou deze verlaging bij de huidige invoerrechten 4 sh. per cwt.

bedragen. De volgende cijfers (in duizenden tons) van import en consumptie in Groot-Britannië gedurende de laatste 5 jaren zijn interessant:

	1918	1917	1916	1915	1914
Import	1.307	1.387	1.533	1.628	2.161
Consumptie	941	1.099	1.397	1.861	1.913
Voorraad (eind Dec.)..	382	197	108	119	465

Voor dit jaar moet natuurlijk met een aanmerkelijk grooter verbruik rekening gehouden worden.

Op Java blijft de markt onveranderd vast.

Cuba-statistiek:

	1919	1918	1917
Ontv. der week tot 26 April	135.217	124.409	125.000 tons
Totaal sedert 1 Dec. 1)	2.264.368	2.174.501	1.964.163 „
Werkende fabrieken	195	185	— „
Exp. d. week tot 29 Maart	119.689	63.925	86.000 tons
Totaal: 1 Jan.—29 Maart	929.288	816.674	807.140 „
Totale voorraad op 31 Maart	728.075	862.446	640.648 „

1) 1918/17/16.

Tot dusver is dus reeds 90.000 tons meer opgebracht dan de oogst van verleden jaar, welke 3.450.000 tons bedroeg, zoodat Willett & Gray's raming van 3.600.000 tons waarschijnlijk overschreden zal worden.

NOTEERINGEN.

Data	Amsterdam per Mei	Londen			New York 96% Centrifugals.
		Tates Cubes No. 1	White Javas fob.	Americ. Granu- lated fob.	
2 Mei 1919..	f —	64/9	32/-	—	7,28
25 April 1919..	„ —	64/9	29/3	—	7,28
2 Mei 1918..	„ —	64/9	—	—	5,92
2 Mei 1917..	„ 21 ¹ / ₂	47/1 ¹ / ₂	—	31/3	6,28
21 Juli 1914..	„ 11 ¹ / ₂ ³ / ₈	18/-	—	—	3,26

RUBBER.

Hoewel de voorraden in Engeland nog toegenomen zijn en thans circa 18.200 tons bedragen, was de markt niet zoo flauw gestemd als in de voorafgaande week. Er bestond goede kooplust; evenwel gingen prijzen niet hooger.

De markt sluit kalm op de volgende noteringen:

prima Crêpe loco	1/11	einde voorafg. week	1/11
smoked Sheets „	1/10 1/2		1/10 3/4
pr. Crepe Juli/Sept.	2/- 1/4		2/-
„ Oct./Dec.	2/- 1/2		2/- 1/2
hard cure fine Para 2/4 1/2			2/4 1/2

KATOEN.

Noteeringen voor Loco-Katoen.
(Middling Uplands).

	5 Mei '19	28 Apr. '19	21 Apr. '19	6 Mei '18	5 Mei '17
New York voor Middling . .	29,20 c	29,50 c ¹⁾	28,60 c	27,20 c	20,10 c
New Orleans voor Middling	28,— c	27,63 c	27,50 c	28,50 c	19,50 c
Liverp. v. Good Midd. Texas . .	17,06 d	18,55 d	18,20 d	21,70 d ²⁾	12,89 d ³⁾

¹⁾ 26 April '19.

²⁾ Good Middling Amer.

³⁾ 4 Mei 1917 Middling Amer.

Ontvangsten in, en uitvoeren van Amerikaansche havens.
(In duizendtallen balen.)

	1 Aug. '18	Overeenkomstige perioden	
	tot 2 Mei '19	1917-'18	1916-'17
Ontvangsten Gulf-Havens..	5000	5575	6531
„ Atlant. Havens			
Uitvoer naar Gr. Britannië	4063	1847	2289
„ „ 't Vasteland.		1003	1903
„ „ Japan etc...		411	453

Voorraden in duizendtallen	2 Mei '19	3 Mei '18	4 Mei '17
Amerik. havens.....	1253	1436	1020
Binnenland.....	1859	1060	887
New York	?	168	61
New Orleans	?	410	320
Liverpool	599	339	616

HUIDEN.

Bericht van de firma Grisar & Co.:

De markt, zowel voor buitenlandsche als voor inlandsche huiden, heeft deze week in het teeken van hausse gestaan en er vertoonde zich een meer optimistische beschouwing over de huidenzaken.

Wat het inlandsche artikel aangaat, is men zelfs tot het uiterste overgegaan en er werd voor versche huiden 60 tot 65 cent op de abattoirs betaald, hetgeen vanaf Januari een rijzing beteekent van ongeveer 50 pCt. Of die enorme verhooging gerechtvaardigd is, zal later moeten blijken. Vermoedelijk houdt één en ander verband met het hoe langer hoe meer opheffen van de belemmeringen, zowel voor import als voor export.

De per s.s. „Noordam“ aangekomen Parana-huiden zijn vrij goed geconserveerd gebleven, de indrukken zijn voor oude huiden zeer bevredigend. Het onverkochte gedeelte is voor 88/89 cent aan de markt gesteld. Verder zijn er nog 300 Columbia's Honda Bogota's, waarvoor houders f 1,62 vragen.

In nuchtere vellen blijft de hausse-beweging voortduren, doch op de nieuwe verhoogde prijzen komen weinig zaken tot stand.

Looistoffen: zonder verandering. Er zijn loco nog aan de markt myrabolanen à f 30,— en mimosa à f 31,—, kastanjepoeder à f 60,—. Vervoerkosten zullen zeer spoedig vervallen.

VETTEN EN OLIËN.

De situatie is vrijwel onveranderd.

Oleo-Margarine. De prijzen blijven nog te duur om veel attentie te trekken; slechts voor 3e soorten zijn er enkele reflectanten ad ca. f 160,— c.i.f. hier (prompt van Noord-Amerika). De noteringen voor 1e soort Noord-Amerikaansche varieren van f 186,— tot f 194 1/2 c.i.f.

Zuid-Amerikaansche Oleo-Margarine wordt niet aangeboden.

Premier-Jus. Noord-Amerikaansche, zonder offerten. Zuid-Amerikaansche: Een bod van f 128,— voor 1e soort werd geweigerd, met tegen-offerte ad \$ 49,— (Zuid-Am.

Goud-Dollar) f.o.b. Buenos-Ayres, waartoe geen koopers. Verder offeerde men Zuid-Amerikaansche „loco in Engeland“: 1e soort ad f 134,— en 11e soort ad f 125,—, waartoe een paar postjes gedaan werden.

Mutton Premier-Jus. Zuid-Amerikaansche werd ad f 120,— en Australische ad f 125,— c.i.f. hier gedaan.

Edible Beef-Tallow. Zeer vast, met weinig aanbod; voor goede merken werd f 110,— c.i.f. hier „prompt van Engeland“ betaald.

Edible Mutton-Tallow werd gedaan ad f 108,— c.i.f. De vraagprijs is thans f 110,— c.i.f. hier (eveneens „prompt van Engeland“).

Varkensproducten. Voor de diverse loco-partijen Amerik. Purelard en Spek is wel vraag te bespeuren; de uitvoermoeilijkheden van Nederlandsche zijde, zoowel als de eisch van betaling in contanten of daarmede gelijkstaande korte crediten beperken de zaken hierin ten zeerste, aangezien er bij deze prijzen slechts vraag is voor partijen met eindbestemming in de centrale rijken.

Men vraagt voor Purelard ca. f 228,— loco c.i.f. condities (2e hand). Voor loco Spek vraagt de eerste hand van f 187,— tot f 257,— al naar kwaliteiten en afmetingen. Licht Spek op aflading: „Short Fat Backs“ ad f 168,—/175,— c.i.f.

Purelard op aflading van Amerika noteert: f 222,— c.i.f. hier.

Neutrallard. Loco f 250,— verlangd. Op aflading f 228,— beide op c.i.f. condities.

METALEN.

Loco-Noteringen te Londen:

Data	Ijzer Clev. No. 3	Koper Standard	Tin	Lood	Zink
5 Mei 1919..	nom.	75.17/6	226.15/-	24.10/-	35.-/-
29 Apr. 1919..	nom.	76.15/-	226.-/-	24.5/-	35.10/-
6 Mei 1918..	nom.	110.-/-	380.-/-	30.10/-	52.-/-
4 Mei 1917..	nom.	130.-/-	231.-/-	30.10/-	—
20 Juli 1914..	51/4	61.-/-	145.15/-	19.-/-	21.10/-

BANKA-TIN.

In Nederlandsch-Indië zijn in Maart 1919 verkocht 5950 picols Gouvernements-Bankatin. De opbrengst daarvan bedroeg ongeveer f 923.900,—. (St.ct.)

VERKEERSWEZEN.

RIJNVAART.

Week van 28 April tot 5 Mei 1919.

Ofschoon van alle kanten berichten waren ingekomen, dat de stakingen in de kolennijnen van het Ruhrgebied waren opgeheven, was van een opleving der kolenverscheppingen in de Ruhrhavens absoluut niets te merken, integendeel zijn de aanvoeren zóó gering, dat een zeer groot aantal schepen dagen lang op lading ligt te wachten.

Het spreekt vanzelf, dat daardoor het sleepbedrijf ten zeerste wordt geschaad. Noteeringen hadden dan ook bijna niet plaats. Het is zelfs voor de sleepboten zeer moeilijk om bunkerolen te krijgen. Deze worden door de Geallieerden alleen verstrekt aan sleepboten, die schepen met levensmiddelen voor de troepen in het bezette gebied van Duitsland en voor de Deutsche bevolking moeten vervoeren.

De waterstand was gunstig. Vracht- en sleeploonnoteringen werden niet gemaakt.

Een en ander had tengevolge, dat verschillende Deutsche schepen van de Ruhr naar Rotterdam werden gesleept om levensmiddelen te komen laden.

Het verkeer tusschen Rotterdam en Duisburg was nog verre van normaal. Wel viel er eenige opleving van zaken te constateren door de aanvoeren van Antwerpen bestemd voor de Deutsche levensmiddelen-commissie, doch er was lang geen werk genoeg voor alle booten, die in de vaart zijn. Bovendien wordt er nog concurrentie geboden door de Deutsche sleepboten, die naar hier komen, doordat zij tusschen Duisburg en Mannheim geen emplooi kunnen vinden.

Vrachten werden niet genoteerd en er werd ook niets bevracht.

De sleeploonen bedroegen 50 cents tarief + 100/80 cent per last.

SCHEEPVAART.

GRAAN.

Data	Petro-grad Londen/ R'dam	Odessa Rotterdam	Atl. Kust Ver. Staten		San Lorenzo	
			Rotter-dam	Bristol Kanaal	Rotter-dam	Engel-land
28 A./3 Mei 1919	—	—	f 21.- ¹	8/6 ²	f 140.-	62/6 ²
21/26 April 1919	—	—	„ 21.- ¹	8/6 ²	252/6	62/6 ²
30 A./5 Mei 1918	—	—	—	50/-	—	200/-
1/6 Mei 1917	—	—	—	40/-	—	140/-
Juli 1914	11 d.	7/3	1/11 ^{1/4}	1/11 ^{1/4}	12/-	12/-

KOLEN.

Data	Cardiff				Oostk. Engeland	
	Bor-deaux	Genua	Port Said	La Plata Rivier	Rotter-dam	Gothen-burg
28 A./3 M. 1919	54/- ¹	47/6	47/6	47/6	f 10	Kr. —
21/26 April 1919	28/- ²	47/6	47/6	45/-	„ 10	„ 52 ^{1/2}
30 A./5 M. 1918	69/-	101/3	—	120/-	—	—
1/6 Mei 1917	69/-	101/3	110/-	100/-	—	—
Juli 1914	fr. 7,-	7/-	7/3	14/6	3/2	4/-

DIVERSEN.

Data	Bombay West Europa (d. w.)	Birma West Europa (rijst)	Vladivo- stock West Europa	Chili West Europa (salpeter)
28 A./3 Mei 1919.....	115/- ¹	150/- ²	—	—
21/26 April 1919.....	75/- ¹	75/- ¹	—	—
30 A./5 Mei 1918.....	275/-	500/-	—	185/- ²
1/6 Mei 1917.....	275/-	360/-	—	160/-
Juli 1914.....	14/6	16/3	25/-	22/3

¹) Voor neutrale schepen. ²) Voor Britsche schepen.

Graan Petrograd per quarter van 496 lbs. zwaar, Odessa per Unit, Ver. Staten per quarter van 480 lbs. zwaar.

Overige noteringen per ton van 1015 K.G.

INKLARINGEN.

IJMUIDEN.

Landen van herkomst	April 1919		April 1918	
	Aantal schepen	N. R. T.	Aantal schepen	N. R. T.
Binnenl. havens.	7	4.640	6	596
Groot-Brittannië	39	23.626	—	—
Duitschland....	1	5.053	—	—
Noorwegen....	1	181	4	1.002
Zweden.....	1	543	2	326
Denemarken....	3	4.782	1	101
Frankrijk.....	1	474	—	—
Spanje.....	3	2.463	—	—
Portugal.....	3	1.222	—	—
Italië.....	1	978	—	—
O.-Hong., Griek.d	1	743	—	—
Ned. Oost-Indië.	3	9.272	—	—
Vereen. Staten..	9	22.589	—	—
Ned. West-Indië- Nederl. Antillen Zuid-Amerika..	1	2.635	—	—
	1	977	—	—
Totaal....	75	80.178	13	2.025
Periode 1 Jan.— 30 April....	204	206.645	98	30.035 ¹)
Nationaliteit.				
Nederlandsche..	59	62.409	12	1.948
Britsche.....	7	3.030	—	—
Duitsche.....	4	5.676	—	—
Zweedsche.....	1	790	1	77
Vereen. Staten..	2	5.433	—	—
Andere.....	2	2.840	—	—
Totaal....	75	80.178	13	2.025

¹) 1913, 698 schepen met 809.804 N. R. T.

(Halverhout & Zwart's Scheepsagentuur.)

NIEUWE WATERWEG.

Landen van herkomst	April 1919		April 1918	
	Aantal schepen	N. R. T.	Aantal schepen	N. R. T.
Binnenl. havens.	30	11.908	5	179
Groot-Brittannië	252	162.248	27	25.496
Duitschland....	27	45.915	—	—
Noorwegen....	7	2.110	30	3.479
Zweden.....	7	3.021	14	1.938
Denemarken....	3	360	—	—
Finland.....	1	764	—	—
België.....	14	14.038	—	—
Frankrijk.....	28	12.583	—	—
Spanje.....	3	2.497	—	—
Portugal.....	1	76	—	—
Italië.....	1	619	—	—
Midd. Zeehavens	6	10.540	—	—
Westkust Afrika	2	1.318	—	—
Voor-Indië....	1	3.335	—	—
Ned. Oost-Indië	3	10.621	—	—
Aziat. havens..	1	4.291	—	—
Vereen. Staten..	31	101.984	11	37.228
Argentinië....	2	7.220	—	—
Totaal....	420	395.448	87	68.320
Periode 1 Jan.— 30 April....	1.473	1.287.132	334	279.353 ¹)
Nationaliteit.				
Nederlandsche..	154	119.947	60	32.401
Britsche.....	189	151.852	17	9.521
Duitsche.....	7	2.959	—	—
Noorsche.....	20	17.997	1	3.578
Belgische.....	7	9.267	5	15.305
Zweedsche.....	5	3.385	4	7.515
Deensche.....	1	1.144	—	—
Vereen. Staten..	33	78.598	—	—
Andere.....	4	10.299	—	—
Totaal....	420	395.448	87	68.320

¹) 1913, 3.654 schepen met 4.301.786 N. R. T.

(Dirkzwager's Scheepsagentuur.)

DELFIJL.

Landen van herkomst	April 1919		April 1918	
	Aantal schepen	N. R. T.	Aantal schepen	N. R. T.
Binnenl. havens.	11	435	—	—
Duitschland....	31	5.159	23	17.432
Zweden.....	3	3.004	6	2.891
Finland.....	1	1.261	—	—
Frankrijk.....	1	270	—	—
Totaal....	47	10.129	29	20.323
Nationaliteit.				
Nederlandsche..	25	1.754	—	—
Duitsche.....	21	8.105	29	20.323
Zweedsche.....	1	270	—	—
Totaal....	47	10.129	29	20.323

(A. van Dijk.)

HARLINGEN. *)

Landen van herkomst	April 1919		April 1918	
	Aantal schepen	N. R. T.	Aantal schepen	N. R. T.
Binnenl. havens.	2	732	—	—
Groot-Brittannië	3	876	—	—
Totaal....	5	1.608	—	—
Nationaliteit.				
Nederlandsche..	3	876	—	—
Britsche.....	2	732	—	—
Totaal....	5	1.608	—	—

*) Nieuwediep voor Harlingen.

(Jac's Vellinga.)